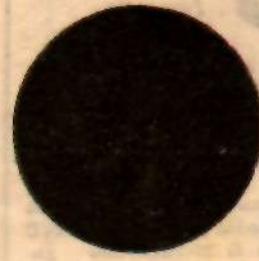

ANT

Guevara'nın
Gerilla
Günlüğü
nasıl
kaçırıldı ?

Haftalık Dergi • 6 Ağustos 1968 • Sayı: 84 • 125 Kuruş

ÖĞRENCİ
AVI ...

MÜSTAKİ

HAFTANIN NOTLARI

28 temmuz

Demircioğlu anıldı

■ İkinci kurtuluş savaşının ilk şehidi Vedat Demircioğlu, TİP İstanbul İl Merkezinde yapılan bir törenle anıldı. Fakülteli ve partili arkadaşlarının yaptığı konuşmaların ardından sona TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Vedat Demircioğlu'nun Türk halkını uyandırma mücadelede sehit düşkünlüğü belirterek söyle demiştir: «Şüphesiz ölüm gelip gittiği zaman hepimiz Vedat gibi ölmün gözine bakmasına bileyceğiz. Demircioğlu'nu gerçel düşman askerleri öldürmemiştir. Ama emperyalizmin adına düşmüş ülkelerin kaderi böyledir. Emperyalizm, yerli adamları, kâr ve suç ortakları aracılığıyla milletin en uyanık, en yiğit evlâtlarını kurdırır. Vedat'ın ölümünden sonra sosyalistler daha da güçlenecek ve her birisi vatan için kendilerini adamaya hazır olacaklar.»

Toplum polisinin lağvedilmesini istediler

Istanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği Başkanı Harun Karadeniz ile teknik okullar öğrencisi birlikleri, FKF İstanbul Sekreterliği, İktisat Fakültesi, Orman Fakültesi, Güzel Sanatlar Akademisi, Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi talebe cemiyetleri başkanları geçen pazar günü, «Dolmabahçe Direnişinin yapıldığı yerde bir basın toplantısı düzenleyerek çkar çevrelerinin hazırladıkları oyulara karşı kamuoyunu uyarımı» ve toplum polisinin lağvedilmesini istemişlerdir. Karadeniz, yaptığı konuşmada şunları söylemiştir: «Amerikan filosu erlerinin geldikleri gibi gidemeyecekleri bir yer olacak olan Dolmabahçe'de bir kere daha tekrarlamakisteriz ki, bütün esrimiz uluslar, bir gün seneleri yokedecektir. Halktan yane öğrenci örgütleri olarak, Amerikan sömürüsünün Akdeniz'deki bekçiliğini yapan 6. Filo'nun İstanbul'a gelini protesto etmeye görev bildik. Protestomuzun amacı, Amerikan emperyalizminin gerçek yüzünü bir kere daha anıstdırmaktır. Fakat, gençliğin eylemlerini dejener etmeyi planlayan olan yöneticiler, Teknik Üniversite Öğrenci yurduńu basarak işe bayıldılar. Gençlik bilincili bir biçimde Amerikan emperyalizmini protesto ederken, olaylar öğrenci - polis çatışması biçimine dönüştürüldü. İktidar böylece iki işi birden yapmış oluyordu. Bir defa öğrencilerin protestosunu dejener etti, öte yandan, Teknik Üniversite Yurdu'na yapılan hunharca baskını gizliyordu. Toplumun güvenliğini sağlamakla görevli toplum polisi son saldırısıyla barbarlık çizgisinde ileriye gitmektedir. Yasa da bir duruma gelmiş olan toplum polisi teknilikten derhal lağvedilmesi gereklidir. Bütün dünyayı şunu bilmelidir ki, devrimcilerin karşısına onbin değil, yüzbinlerce barbar güç eriyip yokolmaya mahkûmdur.»

29 temmuz

İzin verilmedi

■ Her yıl ülkemizde devrimci öğrenci kuruluşlarının şabası ile düzenlenen «Evrensel Barış Senliği»nın yapılması bu yıl Dışişleri Bakanlığı'na izin verilmemiştir. Yurdumuzun turistik yönünden propagandasını ve döviz kazanmasını sağlayan bir senliğin bir yıl Türkiye'de aksatılması halinde bundan böyle Yunanistan'da yapılacak önce bilinmektedir. Buna rağmen, Amerikan İktidar, sifir doğu İtalyelerinin tiyatro ve folklor gruplarının yurdumuza girmesini önlemek amacıyla böyle bir imkânı fasıl yönetim altında Yunanistan'a kaptırmaktadır. Gençlik kuruluşları, bakanlığın karşı koymasına rağmen, «Evrensel Barış Senliği»ni yapmak için sonuna kadar uğraşacaklarını bildirmiştir.

Ekonominik kriz

■ 1968 yılı programında Türk ye'ye 100 milyon doları proje kredisi, 214 milyon doları program kredisi olmak üzere 314 milyon dolardır. Bu finansman kaynakının gerekligi belltilmiş olmasına karşılık, OECD tarafından hazırlanan gizli bir rapordan anlaşıldığına göre, Konsorsiyum 1968 yılında Türkiye'ye ancak 165 milyon 800 bin dolardır. Program kredisi taahhüdünde bulunmuştur. Beklenen yardımardan birinin daha büyük ölçüde suya düşmesi, AP İktidarının yaratığı ekonomik krizi daha da büyüreceğini göstermektedir.

Kıymı devam ediyor

■ Çarşamba İlçesi'nin Irmakçı Köyü'nde öğretmenlik yapmakta olan açığa alınan Erhan Sarhan hakkında bu defa da İki dava açılmıştır. Sarhanın, Çarşamba'da açılan davada T. C. K.'nın 312. maddesine göre, Samsun'da açılan davada ise 142. maddesine göre cezalandırılması istenmektedir. Samsun Valisi Enver Saatçigil'in başkanlığındaki Millî Eğitim Disiplin Kurulu açığa alma kararını vermeden önce Sarhan'ı soruya çekmiş ve kendisini komünizm propagandası taşıyan bir piyesi hâde oynatmak, zararlı faaliyetlerde bulunmak, asrı derecede TİP'li olmak, «Amerikalı seni istemiyoruz» başlıklı bir bildiriyle hazırlamakla suçlamıştır. Sarhan ise bu soruların gülün olduğunu belli etmiştir.

30 temmuz

Müslüman kardeşler

■ Konya, İstanbul ve Kayseri'de meydana gelen İrilen hareketlerinden cesaret alan ve İktidardan da teşvik gören «Müslüman Kardeşler», Gaziantep'de açıktan açığa faaliyete geçmişler ve ekonominize karşı birleşilmiş yazılı bir beyannamayı şehir içinde dağıtmışlar, ağaçlara yapıştırmışlardır. Ayrıca, Gaziantep'de yayınlanan Sabah Gazetesi de, aksbetin Konya'daki Yeni Konya Gazetesi'ne benzeyecegi bildirilecek tehdit edilmiştir.

Irak'ta yeni darbe

■ Irak'ta bir darbe ile yönetimi ele geçiren ve Cumhurbaşkanı olan El Bekr, yeni kabinedeki Başbakan Albay El Nafî ve Savunma Bakanı General Abdurrahman El Davud'a karşı yeni bir darbe yaparak başkanlığı da üzerine almıştır. El Bekr, 28 Temmuz'daki kabine toplantılarında Başbakan El Nafî'ın Irak Ulusal Petrol Şirketi'nin lağvedilmesini ve Irak petrollerinin uluslararası Irak Petroleum Şirketi tarafından işletilmesini istedigini söylemiştir.

Oturma grevi

■ Sebepsiz olarak dört İşçinin isten çkartılması üzerine Allibeyköyü'ndeki Flinflins Branda Bezi Fabrikası'nda çalışan 200 işçi işverenin tutumunu protesto etmek amacıyla oturma grevine başlamışlardır. İşçiler, işveren tarafından sosyal güvenlikleri tamamına kadar greve devam edeceklerini söylemişlerdir.

Siyah İktidar

■ Siyah İktidar Hareketi'nin lideri Stokely Carmichael, Alabama'nın Mobile şehrinde bir konusma yaparak zencilere İktidara geçmek için kimseye yalvarmam. Silahının gücü ile alm. Elimizden geldiği kadar zarar vermem, buna karşılık gerilla hareketlerinde mümkün olduğu kadar az insan kaybetmeliyiz demisti. Carmichael, Watts, Detroit ve diğer bazı şehirlerdeki karışıklıklarda ölen zencilere de deginerek, zencilleri, birbirlerini sevmeye ve birlik olmaya çağrımıştır. Siyah İktidar hareketi gün geçtikçe gelişmeye olup, Carmichael'ın bu konuşmayı yapmasından iki gün önce Cleveland'da şiddetli siyah - beyaz çatışmaları olmuştur.

31 temmuz

ANT yargılandı

■ Dergimiz sahibi Doğan Özgürden aleyhine açılan üç davanın duruşmasına arka arkaya devam edilmiştir. Türk Solu Dergisi yazarlarından Mihri Belli ile sorumlu müdürü Vahap Erdoğan'ın bir süre önce tutuklanması üzerine yazdığı «Fikir Sugalarından Tevkifler Devam» ediyor başlıklı yazısından dolayı Doğan Özgürden ve o sayidak sorumlu müdürümüz Yaşa Uçar Toplu Basın Mahkemesi'nde soruya çekilmişlerdir. Basın Kanunu'nun 30. maddesine göre cezalandırılması istenen Özgürden, bir gazetecinin ve fikir adamanın tutuklanmasında bir gazeteci olarak tepki göstermesinin normal olduğunu belirtmiş ve yazının devrimci yazarlara karşı hükmü tutumunu tenkit etmek amacıyla yazdığını söylemiştir. Özgürden ayrıca, 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde «Oyun Açıga Çıktı» başlıklı yazısından dolayı T.C.K.'nın 159. maddesine göre Yaşa Uçar ile birlikte hükümeti tahrir iddiasıyla 6'ncı yıl hapis talebiyle yargılanmıştır. Duruşma, tevsi tahkikat içine başka güne brakılmıştır. Bundan başka, «At Yarışlarında Dönen Dolaplarsı» başlıklı yazısından dolayı Doğan Özgürden aleyhine Türkiye Jokey Kulübü'nün açtığı davannın durusmasına da Toplu Basın Mahkemesi'nde devam edilmiştir. Özgürden'in vekili Avukat Müşter Kaya Canpolat ispat hakkı istemiş, Jokey Kulübü avukatı ispat hakkı konusunda müvekkillerinin mütlakasını almak üzere mehil istediginde duruşma ertelemiştir.

Pahalılık artıyor

■ İstanbul Ticaret Odası'nın yılınadtığı «Ücretliler Geçimme İndeksinde, hayat pahalılığının geçen Mayıs ve Haziran aylarında yüzde birbucuk daha artışı açıklanmıştır. Oysa, Özelliğe gida maddelerinin fiyatlarının bu aylarda mevsim değişikliği dolayısıyla düşmesi gerekmektedir ki, bu artışın yüzde birbucuktan da fazla olduğu ortaya çıkmaktadır. Nitelik 1967 Mayıs indeksi 189,2 iken, Haziran sayısı 188'e düşmüştür. Resmi rakamlara ağırlanamamış olmasına rağmen, gıda maddelerinin fiyatlarında geçen aylarda yeni artışlar görülmektedir.

YAZISIZ

1

ağustos

Cekoslovakya

Cekoslovak Sorunu, Sovyet ve Çek yöneticilerinin Clerno Nad Tisou kasabasında yaptıkları ve üç gün süren ikili görüşmelerle, belirli çevrelerin bu konuda kopardıkları güvültüre rağmen, olumlu bir sahaya girmiştir. Görüşmelerden sonra yayınlanan ortak bildiride, taraflar, marxist - leninist iktelere ve proletter enternasyonalizmine bağlılıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, Doğu Almanya, Polonya, Bulgaristan ve Macaristan'ın da katılımıyla Bratislava'da altılı bir zirve toplantısı yapmayı kararlaştırmışlardır. Bu arada, Cekoslovakya ile ilgili gelişmelerin Türkiye'ye ne kadar ters yansıttığı geçen hafta Cekoslovak Konsolosluğu'nun bir açıklamasıyla anlaşılmıştır. MTTB yöneticileri, ekonominize karşı mücadele ettiğinde sandıkları Cekoslovakya'nın İstanbul Konsolosluğu'na bir buket bırakmağa teşebbüs etmişlerdir. Ancak, Konsolos, Cekoslovakya'nın komünist rejiminden ayrılmayı düşünlmediğini MTTB'liere müناسip hissala anlatmış. Sovyetler Birliği ile bir çatışmanın da söz konusu olmadığı söylemiştir.

Fotoğraf yarışması

FKF İstanbul sekreterliği, sosyalizm ghidi Vedat Demirelioğlu'nun anısına bir fotoğraf yarışması düzenlemiştir. Yarışma, son yıl içindeki öğrenci hareketlerinin fotoğrafları arasında yapılacak ve yarışmaya katılan fotoğraflar daha sonra Anadolunun dört bir yanında sergilenecektir.

2

ağustos

İdris Küçükömer

Hatırlanacağı üzere İktisat Fakültesi öğretim üyelerinden İdris Küçükömer fakülte profesörler kuruluncu profesörliğine yükseltildi, ancak İstanbul Üniversitesi Senatosu bu kararı onaylamamıştı. Bunun üzerine Küçükömer Danıştaya itirazda bulunmuş ve Danıştay da Senato'nun kararını esasten bozmuştu. Üniversite Senatosu, Danıştay'ın kararına uyması ve profesörlik kararını otomatik olarak onaylaması gereklendi, yaptığı toplantı yasaları hıza sayarak ve hiçbir gerekçe göstermekle, Küçükömer'in profesörliğine yükseltmesini yine onaylamamıştır. Sosyalist bir öğretim üyesinin hakettiği profesörliğine onaylamamakla Senato açıkça suç işlemiştir. Küçükömer'in, bu yasa dışı tutumundan dolayı Senato aleyhine tazminat davası açılmış beklenmektedir.

Aşıklara taktilar

Savcılar bir yandan öğrencilere mahkemelere sevk ederken, bir yandan da halk ozanları aleyhinde dava açmaya başlanışlardır. Aşık İhsani, Cağaloğlu'ndaki dikkannımlı vitrine astığı şirlerden dolayı polis marifetiyle Savcılığa götürüllerken soruya cevaplıdır. Ayrıca, Halk Ozanları Derneği'nin bir süre önce Kadıköy'de düzenlediği toplantı yaptığı konuşmadan dolayı da deneb başkanı Aşık Fermanı hakkında ekonominize propagandası yaptığı iddiasıyla soruşturma açılmıştır.

3

ağustos

Sağın mitingi

Devrime genelgenin Amerikan emperyalizmine karşı açığa mücadelenin rahatsız olan emperyalizmin hizmetindeki çevreler aldatılmış kitlelerin ümmetçi sloganları Hürriyet meydanında toplayarak bir ekşi miting yapmışlardır. Arkadaglarının şehit edilmesine tepki gösterdikleri için bir gecenin hapsehanede yatarken Konya'daki gerici ayaklanması sanıklarının serbest bırakılmasından ve gerek Demirel'in, gerek Sülikan'ın tesvikli tutumlarından cesaret alan MTTB ve ona bağlı gerici kuruluşlar «Komünizme Savas» adı altında bütün devrimci güçlere dili uzattılar, günlerden beri sağa basının yayınıyla kuşkuların cahil kitleleri, emmakkades elhâda davets adı altında kanlı olaylar için tahrîk etmişlerdir. Demirel iktidarı, bir yandan dindar vatandaşları «dinlen» dan yana görünlüp devrimcilerle karşı kuşkularken, bir yandan da, Türk düşmanı ortodoks papaza Yakovas'ın özel izniyle Türkiye'ye kabul etmiştir. Bu gelişimin başıa nedeni, gerek Müslüman Kardeşler'in, gerekse Yakovas'ın Amerikan emperyalizminin hizmetinde olması ve AP iktidarının da Amerika'nın talimatı dışına çıkmamasıdır.

DİSK'in ödülü

DİSK'in koyduğu Âsaf Çiğiltepe Ödüllü Orhan Kemal'in «Yalova Kaymakamı» oyunu ile kazanan Yurdar Erşan'a, Bakır Tepsi armagânı DİSK Genel Sekreteri Kemal Süliker tarafından törenle verilmistiir.

HAFTANIN YORUMU**DOĞAN ÖZGÜDEN****KAVGA ZAMANIDIR**

Kapattığımız su bir haftayı hemen her gün sabah-tan akşamaya kadar adlıyede mekik dokumakla geçirdik. Bir yandan kendi davalarımız, bir yandan «öğrenci avı...». Tam çalışmak niyetile masaya oturuyoruz, bir gecenin arkadaş telegraferi dahi dahi: «Bizim Osman'ı getirdikler...» Sağa telefon, sola telefon, Osman yok... Nihayet akşam üzeri adlıyede izini buluyoruz. İddialar, savunmalar, tâhiye karar... Sonra polisin zorbâşları, kânumuzlukları. Ertesi gün Toplu Basın'da soruya cevaplıyor: «Mihri Belli ile Vahap Erdoğan'ın tutuklanmasının nasıl tenkit edersin?» Anlaimaya çalışıyoruz ki, uygar bir ülkede fikir suju diye bir şey olamaz, bir insanın fikirlerinden dolayı demir parmaklıklar arkasına gönderilmesi yüz kızartıcıdır. Bilirkişi raporları, iddialar, savunmalar... Tam rahat bir nefes alacağız ki, yine telefon: «Kemal! Bozkurt'u, Deniz'i tutukladılar!» Öğrenme avı gelişiyor. Adliyeye koşuyoruz! Savcı ile polisin ecle sahneye koyduğunu bir facia oynamıyor. Bir takım adamlar adlıye koridorlarında yol kesiyor, adam kaçıyorlar. Ellerinde hiçbir yazılı belge yok. «Polisten kimliğini göster!» diye orası, ondan da kaçıyor. Billyor günde anayasa suju işlediğini, biliyor anayasayı çiğnemekten dolayı Yassıada'da kelle istendiğini... Ama yine de çiğnıyor...

Ertesi gün ağır cezamın sandalyesine oturuyoruz: «Yazında kukla ve maşa yöneticileri dömekle hükümeti kastedmiştin! Bilirkişi böyle diyor musun. Benim yazmadı «hükümet» kelimesi geçmem, ama koskoca ordinarya profesörler kuklağa ve maşalağa hükümeti layık görmedilerse benim diyeceğim yok... Merdivenlerde Türk Solu'ndan arkadaşlara rastıyorum. Bora'yı da yakapaca götürlen bir gece birinci gubede beklettiğten sonra savcılığa sevk ettiğim. Ne yapmış Bora? Gençler kuşkurtmaya... Teknik Üniversitesi'yi kana boyayanlar, Demircioğlu'nu 25 yaşında bu dünyadan kopartanlar, kuşkurtıcıları dañışmasını yapanlar ellerini kollarım salayıarak dolanırken Bora sandalyesine oturtuluyor, hırriyedinden ediliyor... Ve dışarıda terör kol geziyor. Polisler Harun'un da, Çetin'in de, daha kim bilsin hangi gençlerin de peginde... Arkadan vurmak bu, kalleslik bu! Devrimci eylemin genel liderlerini tek tek avlayacaklar, akıllarına diğerlerine de gözdağı verecekler, tüm gençleri sindirecekler! Ote yanda, emperyalist uçaklarının kuşkurttığı, iktidarın gözettigi irtica sokaklarda, meydanlarda, camilerde kol gezecek!

Kırgıza artık çok keskin çizgilerle ertaya çıkmıştır. Bir yanda anti-emperyalist ve sosyalist güçler, öte yanda emperyalizmin ücretli usaklıları ve ouların ümmetçi sloganları sokağa sırtlığı aldatılmış kitleler... Bu kelimelerin tam anlamıyla bir «sağ-sol» çatışması. Sol cephedeki görüş ayrıklıkları, strateji tartışmaları, kişisel çekişmeler, bu ölüm kalm kavgası içinde siliyor. Savcısıyla, polisiye, zorbasıyla, hep «Solsa saldırıyorlar... Hattâ hattâ, bazı solcularımızın umut bağladıkları Orta Anadolu Solcuları bile... Aşın Ulu Gazetesi!.. Kime hizmet ettiği belli olmayan bir kalem, Mihri Belli'lerle, Reşat Fuat'larla aynı sayfalarda yazı yazdığu için bir Şüphî Karahan'a söylemediğini burakmuyor, ertesi gün TİP'in karsısına geçip «TİP memleketin varlığı ile oynamaktadır. Buna son vermese çok vahim olaylara karglaşacaktır. Bu rejimde, buna göre bulunamıyor, rejimi getirenler, bu rejimi götüreceklerdir» diye tehditler savuruyor. Evet, kavgaya büyük, TİP ile, peşindi örgütleriyle, yayın organlarıyla bütün solun varlığı üzerine verilen bir ölüm kalm kavgası bu. Sosyalistlerin kusur çekismelerle kaybedecek zaman yoktur artık. Zaman, emperyalizme ve fasizme karşı omuz omuza kavgaya zamanıdır...

Suçüstü fotoğrafı...

Ellerinde tutuklama kararı olmadığı halde, Bozkurt Nuhoglu'nun adliyeden çıkışmasına engel olarak hürriyetini tahdit eden ve açıkça anayasayı eğneden sivil polislerin «suçüstü» çekilmiş fotoğrafı (solda) ve Kemal Bingöllü, Bozkurt Nuhoglu, Deniz Gezmis yargıç önünde...

ÖĞRENCİ AVI

Aİktidarının polisleri ve savcıları nihayet geçen haftadan itibaren «Öğrenci Avisu» da başlamışlardır.

Üniversitede kanlı baskınlar yaptırdıktan, vatanperver Türk çocukların toplum polisine ölümlükten, kitleleri sokakta dökkip birbirine kurdırdıktan sonra «öğrenci avı»na çıkan iktidarın anası, boykot ve ıgal hareketleri başladığından beri öğrenci hareketlerine liderlik eden gençleri tutuklamak, kendi lerini hiç değilse bir süre aksiyondan alakoymak, aynı biçimde harekete geçmeye dilsünen diğer gençlere de gözdağı vermektedir.

Gençler sularдан beri daima toplu halde ve eylem içinde bulunduklarından, iktidarın polisleri ve savcıları, bu hareketlere önderlik eden gençleri yakalamaya bir tırrılı cesaret edememişler, ortalığın yatağacı bir zamanı kollamışlardır. Nihayet, imtihanların bitmesi dolayısıyla öğrencilerin büyük kısmının alelerinin yanına dönmesi ve devrimci gençlik örgütlerinin de sokaktaki mücadeleyi gizdilik durdurması, polise ve savcılara birdenbire cesaret vermiş ve gençlik liderlerinin kolejde teker teker toplanmasına başlamıştır. Bu öğrenci avi sırasında da, diğer polis operasyonlarında olduğu gibi, anayasası ve kanunlar açıkça eğnenmiş, Türkiye'nin artık bir kanun devleti olmaktan çok bir «polis devleti» olmaya adamaklı yöneldiği bir kere daha görülmüştür.

Öğrenci avi, sosyalistlerin Ankara'da ikinci şehitlerini verdikleri gün başlamıştır.

Ankara'da meclislerin son olayları görüpnesini sağlanan anasıyla bir kampanya açan ve meclis önünde protesto oturumu düzenleyen gençlerden 16'ı toplum polisi tarafından yakalandıktan sonra adliyeye sevk edilmiştir. Adliyedeki durumaya izlemeye giden öğrencilerin de kargasına zorbahtla gülümseme ve gençlerin üzerine coplu polisler saldırmıştır. Cop darbelерinden kurtulmak için kaçan Ankara Erkek Teknik Öğretmen Okulu öğrencilerinden Atabay Savas, o sırada yoldan geçmekte olan bir minibüsün altında kalmıştır. Atabay Savas

koma halinde Hacettepe Hastanesi'ne kaldırılmış, ancak geçirdiği beyin ameliyatına rağmen kurtarılamayarak ölmüştür. Aynı zamanda TİP'in üyesi olan Atabay Savas'ın ölümü ile Türkiye sosyalistleri bir şehit daha vermişlerdir.

Ankara Saverığı, 16 kişi hakkında dava açmak suretiyle bir öğrencinin ölümüne sebep olduğu yemiyormuş gibi, son olayları gördükten üzere meclislerin toplanmasını isteyen öğrenci kuruluşları aleyhinde de dava açmış ve hepsińin kapatulmasını istemisti.

Ankara Saverığının bu sindirim kampanyasına, hemen ardından, İstanbul Saverığı da katılmış ve gençlik hareketleri liderlerinin teker teker yakalanması ıgn Birinci Sube MÜdürlüğünü seferber etmiştir.

İstanbul'da savcının ve polisin yakalanmaları için seferber oldukları başka gençlik lider-

leri günlerdir: İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği Başkanı Harun Karadeniz, İstanbul Teknik Üniversitesi Teknik Okullar Öğrenci Birliği Başkanı Çetin Uygur, İstanbul Üniversitesi İsgal Komitesi Başkanı Kemal Bingöllü, Fikir Küllipleri Federasyonu İstanbul Sekreteri Veysi Sarısozen, FKF yöneticilerinden Osman S. Arolat, Hukuk Fakültesi öğrencisinden Deniz Gemig, Bozkurt Nuhoglu ve Bora Gözen...

FKF İstanbul Sekreteri Veysi Sarısozen, Teknik Üniversitesi Öğrenci Yurdu'nun basıldığı gece polisler tarafından yakalandığı için diğer arkadaşlarıyla birlikte üç haftadan beri Sultanahmet Cezaevi'nde bulunmaktadır.

İstanbul'da tek tek başlatılan «öğrenci avı»nın ilk kurbası, FKF üyesi, arkadaşımız Osman S. Arolat olmuştur. Arolat, 6.

sayfamızda kendi kaleminden de okuyacağımız gibi, 30 Temmuz sabah sivil polisler tarafından şehrin göbeğinde adam kaçırı gibı ite kaka bir arabaya bindirilerek Birinci Sube'ye götürülmüş ve tam 7 saat sorusuz, sualsız bekletilmiştir. Nihayet akşam üzeri Arolat ilk dosya ile Suh Ceza Mahkemesi'ne sevk edilmiştir. Kimler tarafından yazıldığı belli olmayan iki bildiriden dolayı suçlanan Osman S. Arolat'ın, kısa bir duruğandan sonra, tutulanmasını gerektirecek bir durum olmadığı anlaşılmış ve yargı serbest bırakılmasına karar vermiştir. İşte bu andan itibaren anayasası ve kanunlar, görevli Birinci Sube memurları tarafından açıkça çiğnenmiştir. Polisler, ellerinde hiçbir yazık dellı bulunmadığı halde hep birden üzerine gülhanarak Arolat'ı tekrar Birinci Sube'ye götürmeye kalkmışlardır. Arolat'ın avukatı Enis Coşkun, kendilerinden korumak üzere beraberinde adliye binasından çıkışmak istemisti. Polisler bu defa avukatın üzerine gülhanılar ve bir kanun adanına tecavüz edecek kadar ileri gitmişlerdir. Bu arbedede, hakkında hiçbir tutuklama kararı bulunmayan Arolat, ancak kaçmak suretiyle kendisini polisin elinden kurtaramamıştır.

Oysa, Türkiye Cumhuriyet Anayasası'nın 14. maddesinde açık seçik, «Kısıt dokunulmazlığı ve hürriyeti, kanunumuz açıkça gösterdiği halerde usulüne göre verilmiş hakim kararı olmadıkça kayıtlanamaz» denilmiştir.

DEMİRCİOĞLU MARŞI

Bir sahne huylu ron da poli si sal dir di lar
 Demircioğlu ve da di Cop lar la ol dü ler
 Cop lar la yumruk lar la Vur da lar ol dü dü ler
 Gen ce cile so cile lar di Bel ki sig de gür dü mü
 El le rin de pau kar lar Yal dagi di yar lar di
 Oj gür lük i ti yar lar Oj gür lük di yar lar di
 El le rin de pau kar lar Oj gür lük di yar lar di

Bir sabah uykusunda
Polisi saldırdılar
Demircioğlu Vedat'ı
Copları öldürdüler
Copları yumruklarla
Vurdular öldürdüler

Gençlik çocuklardı
Belki siz de gördünüz
İllerinde pankartlar
Yolda gidiyorlardı
Özgürlik istiyorlar
Özgürlik diyorlardı
İllerinde pankartlar
Özgürlik diyorlardı

Altıncı Filo derler
Belki siz de gördünüz
Akropolis karşımıza
Çıktılar durdurular
Boğaz'da karşımıza
Çıktılar öldürdüler
Boğaz'da karşımıza
Çıktılar öldürdüler

Kurtuluş savasında
Belki siz de gördünüz
Demircioğlu bir değil
Halkımız gibi çogul
Belki siz de gördünüz
Gellyor çağıl çağıl
Gellyor çağıl çağıl
Gellyor çağıl çağıl

Söz ve Müzik: RUHİ SU

İhtilâl için çaba

Adalet Partisi kurulduğundan bu yana büyük, köklü bir ihtilâlin kabasında. Adalet Partisinin demokrasi dedikleri birseyden hiç mi hiç haberi yok. Belki haberi var da, kuruluşu, kuruluş sebepleri ona demokrasi düşmanlığı yaptırıyor.

Adalet Partisinin demokrasi, Anayasa düşmanlığını Türkiye'de duymayan, öğrenmeyen kalmadı. Ve Adalet Partisi kurulduğu günden bu yana atının başını hiç çekmedi. Anayasaya karşı olduğunu her fırsatta söyledi.

Adalet Partisinin istediği, erişmeye çalıştığı amaç, bir halk ayaklanmasıdır. Türkiye'deki örgütü güçler, Ordu, Üniversite, partiler ortadan kalkmadan Adalet Partisi kompradorluğunu politikasını, uyduluk politikasını sonuna kadar yürütümeyecektir. Yurukadar adını verdirdiğini güçler de ancak ve ancak gerici bir ayaklanması kaldırılabilir. Ayaklanması olmadan Adalet Partisi gerektiği kadar oy bile alsa kompradorluğunu, uyduluk politikasını yürütümeyecektir.

Adalet Partisi kurulduğundan bu yana kompradorluğunu ve uyduluk politikasını giden gazeteler, halkın ayaklanması çağırıldılar. Ama bir kere, iki kere değil, her gün, her gün halkın büyük bir kitala çağırıldılar. Konya olayları yedi yıldır halkın kitala çağırışının mutlu bir sonucudur. Yedi yıldır hükümet eden bir iktidar durmadan bütün gücüyle halkın «komünistler» dediği ilerici muhaliflerine karşı genel bir ayaklanması çağırıyor ve ilk olarak Konyada bu çağrıya bir kısım dinci halk uyuyor. Yedi yıldır Son Havadis'in, Yeni İstanbul'un, Bugün'ün, Sabahın, Büyük Doğunun, Adaletin ve daha irili ufaklı iktidarı tutan gazetelerin sayfaları halkın bir ayaklanması çağırıyor yazilarla, beyanlarla doludur.

Komünizmle Mücadele Cemiyeti, daha başka kurulular birer milis örgütüdür. Bu örgütler iktidar partisi tarafından büyük paralarla beslenmektedirler.

Morisson firmasının eski temsilcisi, bağışlayın eski temsilcisi ml dedim. Süleyman Demirel Türk ordusuna karşı ayaklanacak iki yüz bin kişilik bir milis ordusundan söz ederken hiç de palavra atmamıştı. Bu onun gerçekleştirmek istediği büyük rüyasıydı. Ve Süleyman Bey bunu gerçekleştirmek için üç yıllık iktidarında insan üstü bir çaba harcadı. O ve onu hâreke teşvik etti.

İki yüz bin kişilik milis gücünden başka bir de polis ürgütü kurdu A.P. İktidarı. Bunun adına da «Toplum Polisi» dedi. Toplum polisi bir S.S. havasında yetişti. Bu bir dikta polisi olacaktı. Son Teknik Üniversitesi öğrencisi olan, bu polis gerçek bir S.S.'dir. Bir Üniversitede emit-

siz olarak basmayı SS'lerden başkası yapamaz. Hitler en hâmetli devrinde bile bir Üniversite bastırılmıştır. Öylesine korkunç bir zihniyetle yetişti. Rölyefi kılıfı, gencek kardeşlerini yerde sürükleyerek öldürmekten çekinmemişlerdir.

Şimdî Adalet Partisi, önündeki en büyük engeli, Türk ordusunu aşağıya çalıyor. Türk Ordusunun büyük bir niteliği var. Türk Ordusu topraklarımızın bekçisi olduğu kadar da Anayasamızın bekçisidir. Anayasa düzeninde topraklarımızı koruduğu kutsallıkla korur. Bu engelin karşısına onun kadar vuruş gücü olan başka bir güç koymak gerek. Bu gücü isteyen Amerikadır. Geri kalmas memleketlerde kurdugu en etkili güçtür, satılık ordulara karşı ikincisi güç. İste bunun için A.P. İktidarı «Toplum Polisi» gücünü durmadan, artırmayı. Bazı gazetelerin yazdıklarını göre Toplum Polisinin sayısı simdilik on bine çıkartılacakmış. On bine de, yüz bine de çıkartırlar. Çünkü Türk Ordusunun milletinin daha fazla kölelegmesine, sömürge olmasına izin veremez. Türk Ordusunun karşısına bir polis Ordusu, onunla birlikte A.P. nin iki yüz binlik milis ordusu... Türk Ordusunun karşısına ordular, ordular...

Bence buntaların hepsi bog. Türkiye'de güçlü bir Mustafa Kemal gençliği, Mustafa Kemal gibi bir adamın geldiği memleket sonuna kadar uydu. Sömürge yapılamaz. Yapmak istiyenler mutlak ve mutlak başlarını belâsına bulur.

Elini kane bulamus A.P. her seye rağmen, ardından sönürgeci Amerikaya, milislerine, Toplum Polislerine rağmen başının belâsına bulur bu gidigile. Ya bu demokratik güdecek, ya da Türk tarihinin bir benzerini görmedigini korkunç bir şekilde bu diyardan giidecek.

Bizim yürekten, gönülden dileğimiz A.P. İktidarı'nın yürüme başladığı ölüm yolundan tez günde dönmüşdür. Daha önce de yazdığımız gibi Türk burjuvasının Türk kompradorlarının, bir de satılmıştır damgasını yedikten sonra bir dikta sürdürecek güçleri yoktur. Hattâ, ilerici ayakta tutmasalar, Anayasaya bu kadar saygı olmasalar İktidar eylemek güçleri biele vaktur, böylesi bir düzende bile.

A.P. İktidarı bir seyi daha unutmasın, Türk ilerici gücünün ne kadar sağlam, büyük, güçlü olduğunu bilsin. Türk Ordusunun Başkomandani hâlâ Mustafa Kemal dir. Ve ilericilarının başkanları da hâlâ Mustafa Kemal Atatürkür. Ve Atatürk hiç bir cephede hâlâ kesinlikle mağlûp edilemedi.

ne getirilmiş ve Hitler'in «SS» kitaları Türkiye'de de hortlatılmış olacaktır...

TEKZİP

30 Temmuz tarihli nushanızın 8. sahifesindeki yazı ile ilgili olarak aşağıdaki açıklamanın yapılması zaruri görülmüşdür.

İstanbul Savcılığı suçları takibe faillerinin siyasi teşvillerine göre tefrik yapmaktadır.

Vedat Demircioğlu'nun silahlı hadisesi ciddiyetle tahlük olmaktadır. Bana ve hiç bir arkadaşma şifahen başvurulan LT.U.O.B. Başkanı Harun Karadeniz'in verdiği dilekçe tahlük evrakı ile birleştirilip değerlendirilmektedir.

El konulan olaylar hakkında deklarasyon yayınlanacağına dair kanunlarda hükm olmadığı gibi teammilde yoktur.

Keyfiyet kamu oyuna arzolunur.

İstanbul C. Savcısı Nedim Demirel

Buda imzalı belgesi!

• İşte anayasanın nasıl çiğnendiğinin delili... Anayasa, nezarete alınan bir vatandaşın en geç 24 saat zarfında yargı huzuruna çıkartılmasını emrettiği halde, son olaylarda gerek polis, gerekse İstanbul Savcılığı bu hükmü hiç saymışlardır. Cumhuriyet Savcısı'nın imzasını taşıyan yukarıdaki belgede, gençlerin 24 saat geçtikten çok sonra yargı huzuruna çıkardıkları bizzat cumhuriyet savcısı tarafından da itiraf edilmektedir. Ancak, Savcının küçük bir kurnazlık yapmış (!) ve 26.7.1968'de verilen dileğeçin alınma bir gün önceki tarihe cevap verecek kendisini sorumluluktan kurtarabileceğini zannetmiştir.

nektedir. T.C.K.'nın 179. maddeinde de aynen şu hükmî yer almaktadır: «Bir kimse diğer kimseyi gayri meşru surette sahi hürriyetinden mahrum ederse bes seneye kadar hapis ve elli liraya kadar ağır cezai makâni mahkûm olur.»

Kanunsuzluk bu kadaria da kalınanın, ertesi gün Kemal Bingöl, Bozkurt Nuhoglu ve Deniz Gezmis'in duruşması sırasında da anayasa ve kanunlar eignenmiştir.

Evvelce hakkında açılan bir başka davada dolayı tutuklanmasına karar verilen Deniz Gezmis, Hukuk Fakültesinde inşihanı girdikten sonra etrafa polisler tarafından sanilarak hadisell bir şekilde yakalanmıştır.

İstanbul Üniversitesi İsgal Konseyi Başkanı Kemal Bingöl, bir gün önce yakalanarak servishe sevk edilmiş, Bozkurt Nuhoglu ise kendisi savcılığa olsunmuştur.

Üz genc, «15 Temmuz günü arkadaşlarının adliyedeki durumları sırasında ishka Gazi Osman Paşa marşını çaldıkları iddiasıyla yargılanmışlardır. Savcının deli olarak mahkemeye sunduğu fotoğraflarda askerler «ashka» çaldıklarına bir emare görilmemiği gibi, Hıristiyan Sube polisleri de birbiriley çelişmek, bu durum karşısında yararlı bir sonuç da serbest bırakılmıştır.

Haklarında sahiverilme kararı çıktıktan sonra gençlerin ellerini kollarını sallayarak evterine gitmekten gerekirken, Birinci Şube memurlarından Mehmet Sürer, Halit Güles, Hüseyin Tayyar, Ömer Arda, Kemalettin Yüksel ve Mehmet Ali Ozel, avukatlarının hukuki müdahalesine rağmen gençlerin

adliyeden çıkışlarını engellemedi, hatta içerisinde başka dinleyicilerin ve basın mensuplarının da bulunduğu bir sırada adliye binasının kapılarını kilitletti. Ellerinde hiçbir yazılı belge olmadan kişi hürriyetini anayasaya aykırı şekilde kısıtlayan polisler, nihayet bir saat geçtikten sonra gençleri, savcının alelacele düzenlediği bir dosya ile yeniden 2. Asliye Ceza Mahkemesi'ne sokmuşlardır. Bu defa isnad edilen suç, Vedat Demircioğlu'nun ölümünden sonra yapılan gösteriler sırasında polise mifessir filinde bulunmaktır.

Günlerce önce işlendiği iddia edilen bir suçun sanıklarını «suçüstü» hükümlerine göre mahkeme sevkeden ve duruşmaların özellikle gece yapılmasına büyük dikkat gösteren Savcılık tertibi bu ikinci durumda da bütin cıplaklılığı ortaya çıkmıştır.

Nitekim daha duruşma başlamadan Avukat Kemal Kumkumoglu, iddia makamını legal eden Hulusi Yazıcıoğlu'nun daha önce de yanlış tahkikat yapmak, kasıth zabıtalar düzenlemek suretiyle müvekkillerinin haksız mahkumiyetlerine sebep olduğunu söyleyerek böyle bir savcının iddia makamını legal ettiği bir mahkemenin hüdümllerinde yanlışlara sürüklenebileceğini bildirmiştir.

Biraz önce adliye koridorlarında anayasayı eğnayerek vatandaşın hürriyetini kısıtlayan silivri polisler de durumda kamu tanığı olarak dinlenmiş ve gençleri suçlamışlardır.

Bunun üzerine söz alan savunma avukatı Kemal Kumkumoglu, «Size bir durumu bütin keskin çizgileriyle ortaya koymak isterim. Türkiye'de yüksek öğrenim gençliği ile polis arasındaki bütin köprüler atılmıştır. Ashında gerçek suçlular, tanık olarak buraya geti-

rilen polislerdir. Son zamanlarda toplum polisi Türkiye'nin başına bela olmuştur. Şu dar geçidi geçen toplum polisi Türkiye'de tefafsi mümkün olmayan vahim buhranlara sebep olacaktır. Sizi temin ederim sizin yargı, bir gün, hem de pek yakını bir günde gerçek suçuları önlüze getireceğiz. Ve siz onları yargılayacağınız demistir.

Avukat Alp Kurancı da, polisler yargı huzuruna çıkmadan önce dışarıda kendilerine verecekleri ifadeleurin ezberletildiğini ve dava dosyalarının tekemmel ettilerimden yargıca gönüldürdüğünü söylemiştir. Nitekim, bu davannı dosyastının, sanık Bozkurt Nuhoglu'nun savcılıkta fâdesi alınmadan sevk edildiği görülmüştür. Bu durum karşısında yargı da sınırlanarak savcayı terslemiş ve gençlerin sahverilmelerine karar vermiştir.

Ancak, dürüst yargıçlar kendilerine gönderilen dizmece dosyaları adil şekilde karara

bağlamaga çalışırken savcılık ve polis ağırları avıma devam etmektedir. Nitekim hafta sonunda Hukuk Fakültesi öğrencisi ve Türk Solu Dergisi Yazı İşleri Müdürü Bora Gözen de, olaylarda tahrikçilik yaptığı iddiasıyla tutuklanmıştır. Bugün devrime genglik örgütlerinde aktif rol oynayan bütün öğrenciler, her bir polisler tarafından yakalanıp götürülmeyeceğini söylemek istemek istemeye karşılıklı.

Bütün bunlar olup birterken, gazetelerde çıkan bir habere göre, İşçiler Bakan Sükran, Maliye Bakanlığı'na başvurarak, toplum polisi emrine altı helikopter satın alabilmek için döviz tahsis edilmesini istemiş ve istek kabul edilmiştir. Böylece, sayısının 10 bine çıkartılacağı geçenlerde açıklanan toplum polisi, helikopterler, uçaklar, zırhlı ve kafesli araçlar, kalkanlar, coplar, arazözlerle memleketin başına getirilen dört büyük mamur bir belâ hâli-

Polisin tuzağına nasıl düşürüldüm?

Osman S. AROLAT

ARGUN'la ben «Dolmabahçe Direniş» broşürümüz üzerine tartışarak Çağaloğlu'nda yürüyorduk. Koca takıta perdenin önünde bir adam geldi kargandan. Birini benim koluna girdi. Gözümün daha önceki isardığı delikanlı konuşmaya başladı.

— Osman, seninle karakola kadar gitmeyeceğiz.

— Neden?

— Bir mesele var, sorgun alınacak.

— İhzar göstermeden gitmem.

Bu ara öteki atıldı:

— Zerlük çıkarmayın Osman Bey. Müdüriyete kadar gitmeyeceğiz. Müdür Bey bir mesele ile ilgili olarak sizin sorguya gelecektir, o kadar.

Ben, boyuna izhar yada tevkif müzakeresi gösterilmenden gitmiyeceğimi söyleyorum. Karton gösteriyor polis. Ucundan gebeksi gözüküyor. Ben kurtulmak istiyorum. Ama kolumna ilk giren üçüncüyü gönderip takısı tutturdu bile. Etraftakiler meseleye ilgilenmeye başladılar; anda ben arabanın arka sırasına bindirildim. Polisler, dolmuşlarda seyahat aleganlıklarından olacak, üçü de arkaya bindiler. Soförün yan bombog.

Emsiyet Müdüriyeli'nde en üst kata çıktıktı. O sra saatime bakmayı akıl ettim. Onbirinci geçti. Çift ayaklı «GIRİMEZ» kapıdan girdik.

Bekleme fasıl başlıdı. Saat onbirinci geçti. Cemiyeler masası odasının içindeki külçük bütöne oturtuldum. Her yanında birçok dosya. Bunlar İstanbul'daki beşbinin üzerindeki cemiyetlere aittir. Beni getiren polis, bir yaşı komiser ve bir polis daha geldiler. Yash komiser sanki kırk yıldır dostimus gibi:

— Osmancığum, usulendendir, ebinde ne var, ne yoksa çıkarın, bizi arattırma.

— Peki.

Çıkarıyorum cebimdekileri: İki anahtar, bir kalemler, yirmi kuruş para ve bir defter. Defterde birçok not ve adres var. Ayrıca derginin kartı, birkaç tane kartvizit filan. Komiser üç sefer kâğıtları o taraftan o tarafa aktarıp sordu:

— Bu ne?

— O Teknik Üniversite'nin kâğıt faturası.

— Ya bu?

— Dilekçe, Cevdet Sunay'a yazmıştık. Ama vermedik.

— Tarihi yok bunun.

Sonra yazdırmağa başladı.

— ... Sarı bir kâğıt üzerine yazılış bir şîr, Nesimi Cinem'e ait. Refik Durbaşa ait bir vesikalik fotoğraf ve çeşitli özel notlar. 38 parça kâğıt üzerine yazılış.

Sonra beni getiren polis memuru Üniversite öğrencisi Necdet'i yanına bırakıp gitti. Necdet olaylardan üzüldüğünü filan anlatı. Günah çıkarı gibi bir hallardı. Benim pek size durağım yoktu. Eski atletliğimde durmadığımı görince eski olaylara döndü. Mahkeme de

hitlik yaparken bayıldılarından filan söz etti.

Saat birde ben komiseri görmek istedim. Bu arada Necdet yemeğe gitmiş ve yerini yine Üniversite öğrencisi olan Vecihî adlı memura bırakmıştır. Komiser geldi.

— Üst arama işlemi bitti. Ben, işe çalışmaktayım, bırakın gitmem. İhzar çıkarırsanız gelirim.

— Beklemen lâzım.

— Neden? Bekletmeye hakkınız yok. Hem neden beni bıraya getirdiniz?

Bir meseleden dolayı aramaktasın. İstersen yirmi dört saat bekletiriz. Ama muamelen hitince adliyeye gönderileceksin. Biz, seni mevcut olarak göndermeye mecburuz.

— ...

Ve yine bekleme fasıl. Vecihî dayanamadı. Saat ikiye geldi. İki genç sivil getirip oturtular. Ben, odadaki Yeni Gazete'yi son haberine kadar okuduğum için, yeni bir gazete istedim. Genç polis gidip geldi, yasak olduğunu söyledi. Pence reden bakmağa başladım. Küçük bir pencere. Tepede olduğu ve açık bulunduğu için aşağı çok güzel görünlüyor. Polisiye filmleri için nefis bir sinematografik açı. Polis kolumna tutup geri çekti.

— Amirler pencereden bakanıza kızzıyor.

— Kardeşimin senin görevin pencereleri kapatmak değil. Sen, Polis Selâhiyetleri Kanunuńu okunadın mı? Sen maşa değilsin, her verilen emre uyman gerekmek.

— Amir kızzıyor, abi.

— ...

Geri çekiliп oturdum. Uyuklamaya çalıştım, mümkün yok. Haa unutmadan söyleyeyim, bu sra bixim iki genç polis hiç konuşmadılar. Belki birbirlerini tanıtmıyorlar bile. Sadece birkaç

sigara alıcıveriş yaptılar. Ofisler, pufuyorlar durmadan. Ben, oyuna başladım. İlk önce kibrıt çöplerinin ucalarını kırıp, kâğıtları yelkenler bazarlayıp, toplu öğrencilerden de direkler yaptı. Yelkenlerin üzerine TK yazıp zamaralar koydum. Onlar ne düşündüler bu TK hakkında bilmem ama. Ben yelkenlerde baltaları işaret olarak koymadım. Neme lâzım, polislere propaganda yapıyor diye yent bar takılıklar filan açtı... Çunku, bu ara hazır yapı masa-denizinde yüzdefirdiğim yelkenlere hayretle bakıyorlardı. Sıkıntıdan kurtulacak bir oyun bulmustum. Bu ara bu gençlerin en çok şastıkları aşağı yukarı onlara yaptığı ojan ben umacının onlar gibi bir insan olması idi herhalde. Artık bakışlarındaki turkekkilik ve kızgınlık kalmamış, yerine bir şanslılık almıştı.

Saat altıya geldi. Komiser geldi.

— Hadi Osman Bey, Adliye'ye gitmeyi sunuyorum.

— Peki, deyip doğruluyorum.

Bu işe en çok sevinen genç memur oidi.

Merdivenlerden aşağı inerken Kemal Bingöl'ün polisler arasında yürüdüğünü görüyorum. Bir iki foto muhabiri resim çekiyor. Telefon hiç durmadan bana bağınıyor.

— Osman, biraz yavaş in, şu kareyi kaçırmayıp, diye.

Arabayı Kemal'le bindim. Geçmiş olsunlar filan. Sonra nedenmiş götürülmemiz sorusu ve galiba boykottan. Ben, rahatlıyorum.

Sorguda fazla beklemedik. İlk olarak benim sorgum yapıldı. Boykotla gazeteci olmakta başka ilgin olmadığını söyledim. Savcı bu konudan serbest bırakıldığımı, fakat bir bildiri için sorgum yapılacağından dışarıda beklememi söyledi. Kemal girdi çıktı, o da serbest bırakıldı. Savcı beni içeri aldı.

— Sen, dışarıda biraz bekle, dedi.

Dışarıda içerimden gelen dostlar ve avukat arkadaşları var. Benim için, tek umut mahkeme vererek tevkif oncesi yeni bir hak tanıttı. Öyle yapıyor. Nöbetçi mahkeme, 2. Sulh Ceza yürüyor, Kemal, bu sra serbest bırakıldığı halde polisler tarafından götürüllüyor. Polislerle birlikte bombog adlı yede once ikinci Sulh Ceza, sonra kalemini arıyor. Bu

Arkadaşımız Osman S. Arolat, yedi saat Birinci Sube'de sorgusuz salsız bekletildikten sonra Savcılığa sevk ediliyor.

ra saatte bakıyorum: 19.12.

Hâkimin karşısındayım. Babacan görünüşlü bir adam. Soruyu yapıyor. Sonra bir nasihat. Ama kendi söylediğine göre, hâkim olarak değil de, ağabey olarak, yaptığı.

— ... Büyükkâbâbâ bana siyasetle uğraşma derdi. Ben, mesleğim feali uğraşmıyorum. Ama, başka meslekde de olsam uğraşmazdım. Brakım bu sağsolu. Bak, sen mazlum bir coçuğa benziliyorsun. Yemyeşil güzel vatamomuz için çalışın. Derslerinizde uğraşın.

Sonra ağabey-hâkim beni serbest bırakıyor. Polisler bırakmağa hiç gönüllü değil. Hepsi ağız birliği etmeler.

— Osman Bey, Müdüriyete kadar gitmeyeceğiz.

— Osmancığum, seninle bir mülâkat yapacağız. Onun için Müdüriyete gitmemiz gerek.

— Osmancığum...

— Osman...

Savcuya soruyoruz avukatım Enis Coşkun'un gayretiyle.

— Benimle, hiçbir ilgisi kalmadı, serbestti. Size gerekliyse bilmem, diyor polisiye.

Polisler gâzın, alâkaları emri —yasalar da bile olsa— uygulayamadıkları için lütfen. Yer yer de kandırmak istediler.

— Siz, mînevver kimseyiniz, bir mülâkat için Müdüriyete kadar gitmeyeceğiz.

Benim kafemde hep aynı şeyle dönlüyor. Demek konuşacağınız, beni yedi saat tuttuğunuz halde niye yapmadınız mülâkâtınız(!). Neden tuttular yedi saat. Neden mülâkât akşamı bu vakti gerekli.

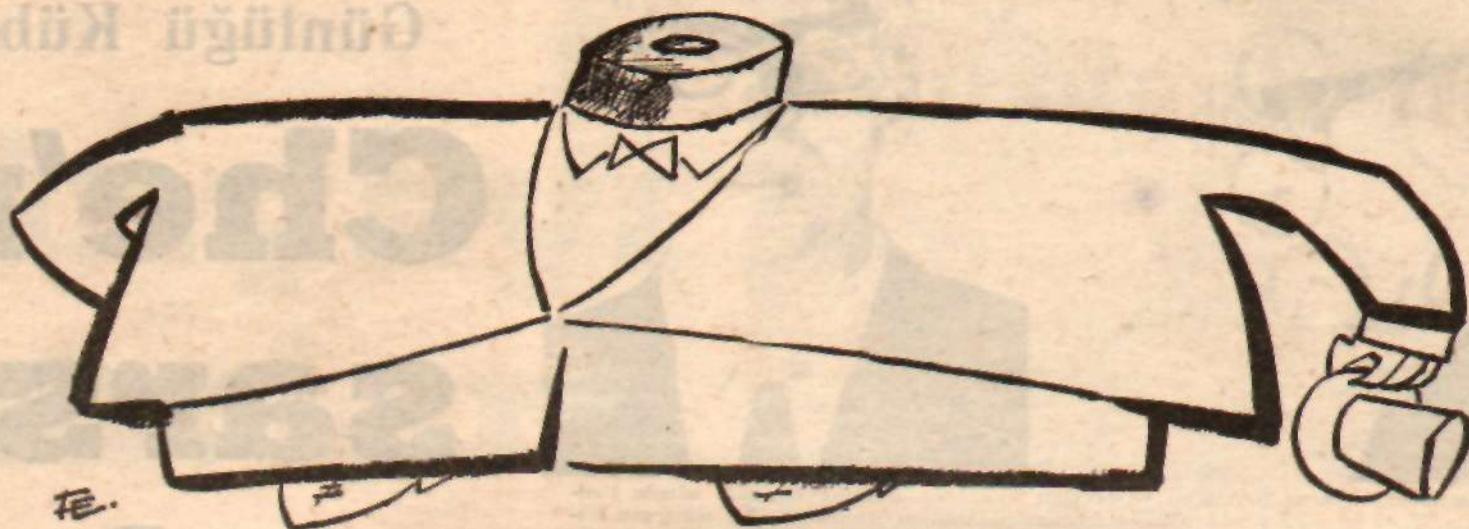
Ayukatla birlikte yürüyoruz kapıya doğru. Polisler tutmak için saldırlıyor. Kâğıt önünde siyah bir polis arabası beklemekte. Adliye kapsusundan firzyorum. Arkamda polisler, yasaların beni serbest bıraktığı mahkemeden, devletin polis güçlerinden, yanı yasaların koruyucularından kaçıyor. Her ay maaslarını alabilecekleri işin 33.28 lira devlete vergi verdığım polisler hâlde peşimde. Ayaklarım bana yardım ediyor. Eski atletliğimin yardımıyla Adliyenin bana verdiği serbestliği dost evlerine kârakulluk kullanıyorum. Haydi hayırıslı, kanunlar adına kanunları yok eden polis beylere...

CEM'in 1911 'DEKİ ÇİZGİSİYLE

1968'in Konyasında Süleyman

Can YÜCEL

GÖVDE GÖSTERİSİ...

TARIHI KE SAN ZAFERİ

Abidin DİNO

Amerikan emperyalizmi püskürtüp, Ke San'ı terketmek zorunda kaldı. Bu yeniligi Dien Bien Fu'dan önemli saymak yersiz değil. Sonuçlar şimdilik daha sınırlı görünse de, aradaki başlıca fark, Dien Bien Fu'dan sonra Fransızların, Amerikalılardan daha akıllı davranışın, Cenevre anlaşması ile yenilgilerini kabul etmiş olmalarından ibaret. Ke San'da emperyalistler, Dien Bien Fu'da olduğu gibi, bir ülkeyi iki parçaya bölüp, ayrı ayrı yenmek sevdasına bel bağlamışlardı. Amerikalıların seçikleri kilit noktaları payandalanmış, sınırlı bir arazi parçası üzerinde ne kadar asker ve öldürücü araç yiğmak mümkünse biriktirilmiş, böylesine yoğun bir baskı altında çaresiz kalacakları umulan Vietnamlı savaşçıların, boyun eğecekleri sanılmıştı! Öyle olmadı. Beklenmedik bir yığınak ve topçu çarprazı yaratmayı başaran Vietnamlı stratej ve erkeri, durumu tersine çevirip, kendilerine yönelik vuruş halkayı emperyalizme bir mezar çukuru haline getirdiler. Zamanın Fransız Başbakanı Mösöy Bidault'a göre kabahat Amerikalılardaydı. Fransızlarımı yardımına yetişip uçak filolarının şemsiyesini açmayan Amerika, yenildiden sorumluydu. Emperyalist dayanışma gereği, Amerika akın akın uçaklarını salabilir, halk ordusunu dirilerin arasından silebilirdi.

Ke San, Dien Bien Fu'dan önemlidir, dedim. Nedeni açık, Amerikalılar bu sefer, (onceki deneyi göz önünde tutarak) ormanlık tepeplerle çevrili bir çukur seçmekten kaçınmışlardır. Vietnamlı savaşçılar, gözlerle görünmeden, ormanlardan geçip ateş çemberine yaklaşamayacaklardı hesapca, gerekince lüssün çeveçevresi Amerikalılara bir napalm gölü hâline sokulup, tek canlıyı yaşamayan bir ateş batağı yaratılacaktı. Amerikan ordusunun en güçlü generali Westmorland, elektronik beynlerin yardımı ile, devrimci ordunun özelliklerini ve olanaklarını teker teker hesaba katmış, Ke San'ı emperyalizmin hizmetinde çalışan dev fabrikaların, teknolojik ürünleri ile en etkili bir ölüm makinası biçimine sokmayı tasarlamıştı. Gerçekten de dalga dalga, bulut bulut uçaklar, Bidault'nun düşündüğünde bile görmediği sayıları Ke San'ın üstüne üşüştüler. Gerçi bütün ölçülerde yitirmiş Bidault, Amerikalıların atom bombaları yağıdılmaları için yalvarıp yakarmıştı. Bu isteği

pek anlamı yoktu, iki tarafın savaşçıları birbirine iki tarak biçiminde kenetlenmiş bulunuyorlardı. Atılacak atom bombası halk ordusundan başka, pek ordusunu ve Fransız lejyonerlerini de kül edecekti. Üstelik nükleer araçlarla oynamak, Amerikayı bir dünya harbine sürüklerecek sonuçlar doğurabilirdi. Bidault'nun umutları bu yıldızın kursağında kaldı ve iktidardan düştü, lejyonerler gemilere bindirilip uzaklaştılar.

Fırsatçı Amerikan emperyalizminin Fransızlardan boşalan yere nasıl geçtiğini, önce öğreticilerle, silah ve para yardım ile, bu da yetmeyince yüzbinlik ordularla nasıl duruma el attığını, savaşa doğrudan doğruya katılmak zorunda kaldığını hatırlatacak değilim. Önemli olan nokta, Fransızlardan birkaç misli fazla araçlarla doğmuş Amerikanın, ne yapşa yenilgilere uğraması, önce Westmorland'ı iş başında alması, Mac Namara'yı Dünya Bankasına hediye etmek zorunda kalısıdır. Bu hayret verici sonuçlar iki şirede elde edildiler: Ke San üssü halk ordusu tarafından yer altından tılm kuşatıldığı gibi, altına ve içine sizmalar başlamış bulunuyordu. B-52 uçakları fir doiana dursun, üssün düşmesi bir gün, belki de bir saat konusu sayılabilirdi. Tet harbinin yurt boya çimşek savaşlarından sonra, Amerikanın sırtını azar azar yenilgi menderine yaklaşan gires, bu yazıya歧dirilamayacak askerî yenilikler sýyesinde elde edilmiştir.

Iste tam bu sıradadır ki Amerikalılar, uzun sallantılarından sonra barış yolunu yoklayıcı nitelikte olan Paris görüşmelerine gelmekten başka çare bulamadılar. Amerikada seçimin yaklaşığı bir sırada, Ke San'ı yitirmiş bir Amerikan hükümeti için ortaya çıkacak zorluklar hesaba katılarak, Vietnam vatanserverleri, askeri güçle siyasi olgunluğu da kattıklarını isbatlayan kararla, şşşkina dönmiş Ke San garnizonuna ve generallerine bir nefes payı vermekte sakınca görmediler. Sarmalarını gevsettirler. Ho amcanın şairce deyimi ile, Amerikalılar yenilgiyi sineye çektilerini takdirde, «gidiş yolların çiçeklerle döşemege hazır» bulunuyordu Vietnam vatanserverleri. Fransızlarla öyle olmamış mıydı? En kanlı, en korkunç savaşlardan sonra, hersey unutulmuşcasına elini uzatmamış mıydı Ho amca?

Emperyalistleri yennis hafk ordularının özellikle bu davranış. İngiliz kukla Trikupis'e, Yunan subay ve erlerine Atatürk'ün gösterdiği insanca bağıslama aynı tiirdendi elbet. Halk önderleri bilir ki, emperyalizm hem cellat hem idam mahkümudur bir arada. Kendi kendinin kurbanıdır, aldattığı milletlerin, yaradıklarının suçu, bilincsizliktr. Ama kendilerine verilen fırsat faydalananmadansa, Amerikalı siyaset adamları Ke San'da askerlerini yenilediler, tekrar umuda kapıldılar, Ho amcanın cömertliğini kavramadılar, o vakit general Ciap'ın emri ile Ke San, yeniden kuşatıldı. Emperyalizm için burada yapılacak bir iş kalmamıştı. 13 nü yüzyılda, sineğin kartalı yere vurdugunu görmemiş miydi ozan Yunus Emre? Doğru haber vermiş ozan, küçük bir fakir köyü milleti önünde şşşkina döndü kartal, essahtan yeri tozuttu! Vietnam ata sözü doğru undu: «kusa uzunu yendis» Ke San boşaltıldı. Paris konuşmaları süredükçe sürüyor, başkan Conson kesin yenilgiye uğramadan seçimlere ulaşmak istiyor, Vietnamı yitirmiş bir partinin başkanı olmaktan korkuyor. Harpla barış arasında bocalayan çıkmaz bir politikadan kurtulamıyor. Vietnam harbi daha ne kadar sürese süreli, emperyalizmin yenilgisi kesinleşmiştir, bu gerçeğin sonuçları bütün dünyada duyulacaktır.

Yaşar Kemal'e

Sevgili Yaşar Kemal, Ant'ta yayınlanan mektubuna duygulandım. Adana'daki Kemal Göçeliyi unutmadım, Orhan Kemal'i, Arifi, Murat ustayı, Şemsi hocayı, Rasim hocayı, Coşkun'u, sayla bitmez, sarı sıçta çifte kavrulan iyi insanların hiçbirini unutamam. Seni kavramakta hñerim yoktu, dikenli bir Anadolu bitkisinin dünyaya çiçek açacağı besbelliydi, Orhan'ın gelecek günlere bire bin vereceğini, kulübessinde sınırlı sınırlı yazdığı kelimelerin, kalacaklarını biliyordum, Adana okuluydu bu, Bereketli Topraklar üzerinde.

Mektubunda berikiler için söylediklerin doğru, baksana, Akşit bakayı ağızından kaçırdı, TİP'in başında kendine kafadar önderler istiyor. Bence öğretlere ihtiyaç yok, TİP'liler dilekleri önderleri seçiyorlar. Ama ne olursa olsun, yekten gemisini Üsküdar iskelesine bindiren kaptan ve dumencilerin hiçbir, kimseye rota çizecek durumda değil bence..

Che, Bolivya'ya tepeşindeki saçlarını, büyüklerini ve sakalını kazitarak «Ramon Benitez» adında Uruguaylı bir tüccar kimliğiyle girmiştir. Ancak, CIA, alındıktan çok sonda Ramon'un Che olduğunu teşhit etmiştir...

CHE'nin yoldaşlarından biri: TANIA

Su anda Bolivya'da Valle Grande'nin bilinmeyen bir yerinde, Latin Amerika halklarının gerçek özgürlüklerini uğrunda dövülerek canlarını veren Ernesto «Che» Guevara ve diğer kahraman gerillacların cesetlerinin yanlığında genç bir kadının cesedi de yamaktadır. Bu henüz genç kızlık çağında, binbir tehdidi gözle alarak, tipki erkek yoldaşları gibi silah sarsiip, Latin Amerika'nın aşağılık dikta yönetimlerine ve onların iplerini elinde tutan Amerikan emperyalizmine baskalıdızan «Gerillacı Tania»nın cesedididir. Ama, kemikleri Valle Grande'de kalan Tania, Küba'nın ve sosyalist devrimin ölümsüzleris arasında kalmıştır. Tania'nın Vado del Yeso'da Bolivya'lı askerler tarafından vurulduğu anda eskiinden birektiği silah, çöktan başka bir İhlilâcının eline geçmiştir.

Latin Amerika'da dün İspanyol kolonisiğine olduğu gibi, bugün de Yankee emperyalizmine karşı girişilen ölüm kalmı savasında, bir çok kadın savaşın amaçlarını benimsemekte ve belki de hayatlarını en tatlı yillarda canlarına kavgaya adamaktadır. İşte Tanrı da bunlardan biridir.

Che Guevara'nın Bolivya'da kaleme aldığı Gerilla Günlüğü'nde sık sık adı geçen Tania, Almanya'daki Nazi rejiminin en karanlık günlerinde Arjantin'e göç eden sosyalist eğilimli bir alleniñ kızıdır. Asıl adı Tamara Bunke olan Tania, 19 Kasım 1937 günü Buenos Aires'te doğmuştur. Müziği, resmi ve gecelerde çok sevilen bir insandır. Ailesi tarafından çok lütfi yetişirilmiş ve çocukluk günlerinde eiddi sorunlar üzerinde düşünmeye başlamıştır.

İkinç Dünya Savaşı sonunda allesi tekrar Alman-

olarak kalmıştı. Üzerinde doğduğun topraklarla ilişğini kesmemiş ve oradaki arkadaşları ile sağlam bağlar kurmuştu. Bir yandan Almanca olarak eğitim görürken, öte yandan da ana dili olan İspanyolcası'yı geliştirmekle mesgul olmuştu. Tania, kısa bir zamananda gerek politik, gerekse akademik alanda büyük bir olgunluğa erişmiş ve tam bir toplumcu olarak yetişmiştir.

Orta ögrenimini Almanya'da tamamladıktan sonra Hür Alman Geneligi Teskilatına üye olmuştu. Deha sonra da Birleşik Sosyalist Partisi'ne gerek burada genelik hakerlerinin örgütlenmesinde ve yürütülmesinde, uluslararası genelik ilişkilerinin düzenlenmesinde ve propaganda kollarında aktif görevler almıştı.

Humboldt Üniversitesi'nde edebiyat ve sanat sınıflarının ilk yılında çok üstün bir başarı gösteren Tania, aynı zamanda öğrenci hareketinin örgütlenip yürütülmeyeinde de büyük çabalar harcayarak kısa zamanda arkadaşları arasında sıyrılmeyi başarmıştır.

Genclik hareketlerinde yük-lendiği görevler dolayısıyla Moskova, Prag ve Vlyana-ya gitmiştir. Ne var ki, genc Tania nereye gitse, Latin Amerika'nın prob-lemlerini ve içinde bulun-duğu yürekler acısı duru-mu unutamaması, Latin Amer-ikahları bir an olsun kal-binden bırakamamıştır. Uni-versite yıllarında Tania, kendi nesil için sömürgeci ve «daha iyi bir dünyas» nu yaratılması için duvinadan, dinlenmeden çahıltı. Latin Amerika türkelerinin sosyal ve ekonomik yapısını derin-ligine inceledi. Bu incele-meleri sonucunda Tania su-kanyonu varıyordu :

«Latin Amerika'yı gerçek özgürlüğe kavuştıracak tek yol devrimdir!»

Küba Devrimi başarıyla
ulaşıp Castro ve arkadaşları
devrimi halk toplulukla-

tinin yararına uyulamaya başladıkten sonra Tania'nın devrime karşı ilgisini daha da artırmıştır. Daha işin başlangıcında Castro hareketinin devrimci niteligidine inanmamıştır. Bu arada Küba'daki devrimci gruplarla ilişkiler kurmuş. Küba'dan gelen diplomatik ve ticari delegeler ve temsilcilerle devamlı yardımlıklar bulunmuştur

1961 yılında doğduğu toprakları ziyaret etmek hazırlığı ile mesgul iken Küba Hükümetinden bir davet almış ve hic tereddüt etmeksizin Arjantin'e gitmekten vazgeçerek Küba'ya hareket etmiştir. İğrenç bir sömürür düzenini yıkıp yepyen bir sosyalist düzen kuran Küba, Tania'ya kolonialist devletlerin Tania'da

boma karsılık, yillardır kalbinde taşıdığı «Latin Amerikalılık» duygusu ile üzerine düşen görevleri yine getirmeye çalışmıştır. Parti örgütünde, milis güçlerinde, Küba'da Kadınlar Federasyonu'nda ve üniversitelerde gençliği örgütlerinde sayısız görevler almıştır.

1964 yılında sahte bir Arjantin pasaportu ile Laura Gutiérrez Bauer takma adı altında Bolivya'ya girmış, 1965 yılında da La Paz'da cumhurbaşkanlığı basın bürosunda bir işe gitmeye muvaffak olmuştur. Bu arada Bolivya'da bir üniversite öğrencisiyle evlenerek Bolivya nüryüğuna geçmiştir. Bir ara, Bolivya'daki kızılardılı kabilelerin müzickileri üzerine incelemler yapmak bahanesiyle Ülkeyi baştan başa dolanmıştır. Bir yanından kültür ve diplomasi çevrelerinde kendisine sağlam destek edinirken, öte yandan da Bolivya'da yeraltı çahınları yapan Komünist Partisi ile ilişkiler kurmuştur. Tania, 1967 yıl içerisinde kocasından ayrılmış, aynı yıl cumhurbaşkanlığı basın bürosundaki görevini kendisine sağladığı yetkilere ~~o~~ yararlanarak, o sırada

gizlice Bolivya'ya girmiş olan Guevara ve arkadaşlarına sahte basın kartları düzenlemiş, onların kolaylıkla La Paz'a girip çıkışlarını sağlamıştır.

Bir süre sonra masa bag
görevine elveda diyerel
gözden kaybolan Tania, eli
ne silah alarak ormanlardan
ki gerilici yoldaşlarına ke
tilmisti.

Tanış, kadın - erkek bütünü Latin Amerikalılarının bir ölüm-kalm savagına katılmaları gerçekçiye inanmıştı. Bu kutsal savagta kadınlar da, erkekler kadar önemlidiler. Aşağılık bir sömürü düzeninde, sosyete salınlarını süsleyen eli yüzü boyalı bir dişi olmaktadır. Toplumu kurtaracak savagta bir sefer olmayı tercih etmiştir..

A black and white photograph of a woman with dark, curly hair, wearing a light-colored, possibly white, top. She is holding a painter's palette and brush, looking slightly to her right. The background is plain and light-colored. In the foreground, large, bold, serif capital letters spelling "PAY" are superimposed over the lower half of the image, partially obscuring the woman's body.

Che'nin gerilla saflarında
Barrientos'a karşı
savasırken vurularak
öldürülen kadın gerilla
Tania.

Guevara Bolivya'ya nasıl Günlüğü Küba'ya nasıl **Che'nin sarsan**

Dünya çapında büyük skandal-
lar, düzenin yıkılmasına kadar ko-
kugtu ülkelerin satılmış yönetimlerine
vergidir. Amerikan kuklas Barri-
entos'un dikta rejimlerinin en aşağı-
ğını sürdürdüğü Bolivya, Yankee emper-
yalizminin özel av sahası olarak bak-
tiği Güney Amerika'nın bu talihsiz ül-
kelerinden biridir.

Che Guavara'nın algakça katledildiği, Fransız devrimci Regis Debray'nın düzmece mahkemelerle otuz yıldır mahkûm edildiği Bolivya, bu ılgreng cinayetlerin dünya kamuoyunda yaratığı; inflâlin izleri henüz silinmeden bu kez, Guevara'nın ünlü «Gerrilla Günlüğü»'nun fotokopilerinin Küba'ya kaçırılması meselesiyle, bütün dikkatleri yine üzerine çekmiştir.

Bir bakanın ülkeyi terketmesine, rejimin, kabinedeki paravan sivil unsurların bertaraf edilmesi ve yerlerine askeri yetkililerin getirilmesiyle, gerçek yüzünlü göstermesine yol açan olay nedir?

Her şey 1966'nın Ekim ayında başlamıştı. Saçlarının tepesi tragic edilmiş, sakakları kırılmış, kalın çerçeveli gözlük taşıyan bir adam, Moskova havaalanından önce Prag'ın, sonra da Frankfurt'un yolunu tutmuştu. Adam Frankfurt'ta bir dükkanına girmiş, 20 Mark ödeyerek siyah deri kaphı bir not defteri satın almıştı.

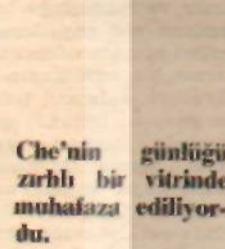
Kendisini «Ramon Benites» adında Uruguay'da bir tüccar olarak tanıtan bu adam bir ay sonra And dağlarının eknytu bir köşesinde not defterini aç-

sil girmiştir?
kaçırıldı?

dünyayı satırları

Che Bolivya'ya girdikten sonra, yandaki haritada görülen Nancahuazu bölgesinde gerilla örgütünü kurmuş ve diktatörlük kuvvetlerine karşı savaş açmıştır. Marekut daha sonra Rio Grande bölgesinde gelişmiştir.

Che'nin
zurh bir
muafaza
ediliyor.

... ve günlüğünne su satırlarla başlıyor:

«Bugün yeni bir mehale başıyor. Ültige geceyarısı vardık. Yolculumuz südküçük İlyi geçti.»

Bir hafta sonra, 12 Kasım'da da günlüğün su satırlar yazıyordu: «Basmak beyaz saçlar eski rengine dönüyor. Sakallarım uzuyor. Yakında geriye yüzüme kavuşacağım...»

Gerçekten de çok geçmeden, gerillaların en ünlüsü, Latin Amerika'nın, adı Bolívar, Martí, Castro ile birlikte anılan efsanevi savaşcasının tepesi traşan saçılarıyla sakalları uzamış ve Che Guevara, gizik elmasick kemikleri, ateşli gözleri, delice uğusun gür saçları ve dinyanın bütün devrimcilerinin yüreklerinde yer etmiş umut dolu yüzüyle oraya gitmişti. Che, siyah deri kaplı not defterine, onbir ay süre ile 60 bin kelime karalamıştı. Gerillanın saçlarını, yaldızlığını, umutlarını, kısaca, destanını anıstan 60 bin kelime... Guevara yarattıp kendini kaybetmiş bir durumda kalmalarının eLINE geçince, siyah deri kaplı not defteri de Bolivya Genel Kurmayına tevdi edilmişti. Barrientos bir yandan La Paz'da Ovando ve öteki askeri seflere «Che'nin katline ferman okutturken, öbür yandan «Gerilla Günlüğü'nün fotokopilerini CIA ve Pentagon'daki efendilerine yetgitiriyordu.

Ayrıca «Gerilla Günlüğü'nün istenilen ellere geçmemesi için bütün tedbirler de alınmıştı. Che'nin siyah kaplı

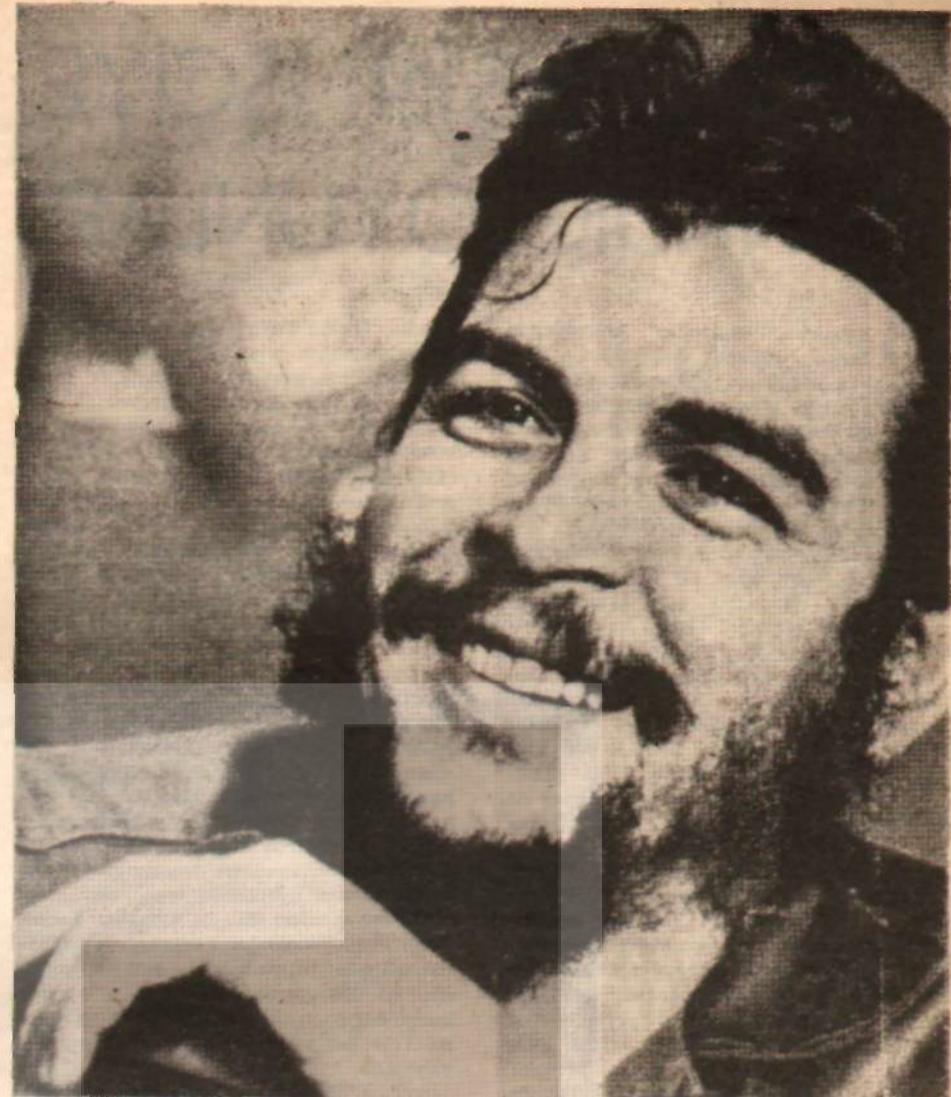
not defteri, zırh bir kasa nitelikindeki bir vitrine yerleştirildi. Defterin muhafaza edildiği odaya girmek için bizzat Barrientos'un izni gereklidir. İzni olanlar bile sık sık bir aramaya tabi tutuyordu. Polisler, tavandaki şzel deliklerden, ziyaretçileri sürekli olarak kontrol altında bulunduruyorlardı. Herhangi bir tehlike anında vitrin ve içindeki değerlerin muhtevasının otomatik olarak ateslenecek yanın bombalarıyla yakılıp kül edilmesi, alnan tedbirler arasında.

Fidel Castro, fotokopilerin Küba'ya varından sonra yayınlanan «Gerilla Günlüğü»ne yazdığı önsözde Bolivya Hükümeti'nin günlüğü yayınlanamasının nedenlerini söyle açıkladı:

«Barrientos Hükümeti ve yüksek rütbeli askeri sefler kararlı bir avuç gerillacı karsısında sayısız yenilgilere uğrayarak, bir kez haftalık savasta 200'den fazla silah elinden kaptıran ordunun mutlak yetersizliğini ortaya koyan Gerilla Günlüğü'nün yayınlanmasında sakince görnüşte haksızlıklar. Ayrıca, Che, Barrientos ve rejimini öylesine güçlü bir biçimde yerine koymus, tesbit etmişti ki tarih boyunca kurtulamayacak.

Öte yandan, günlüğün yayılmasından, emperyalizm için bir takım sakıncalar vardı: Che ve harikulade değil, bütün dünyada gittilike güz kazanıyordu. Düşünceleri, kişiliği, adı, ezilmişlerin, sömürenin savas bayragı, dünya geneligi ve aydınları igin coskun bir mustusa.

Barrientos daha ilk günlerden itibaren Küba'nın elindeki fotokopilerin sahte olduğunu ileri sürmüştür. Bolivya Genelkurmayının, günlüğün yanısıra, Bolivya'daki bütün gerilla savaşlarını da kapsayan bir kitabın hazırlıklarıyla meşgul olduğunu ileri sürmüştür. Amac, Gerilla Günlüğü'nü saptırılmış ve düzmece bir çergeve içinde vermek, böylece de dünyayı aldatmaktır. Ne var ki, Barrientos bu hesapları yaparken, Gerilla Günlüğü'nün fotokopileri Küba'nın yolunu tutmuştu. İlk günlerde sahte olduğu

ileri sürülen günlüğün yavaş yavaş egercelik olduğu kabul edilmeğa başlamıştı. Gerilla Günlüğü'nün Küba'da ilk baskısı olarak 250.000 adet yayınlanmasa, ki bu ilk elde 500.000'e tamamlanacaktır, notların egerçelik konusunda öne sürülen iddiaların tamamen ortadan kalkmasına yol açmakta gecikmedi. 345 sayfalık kitapta ayrıca Che'nin el yazısının fotokopileri de yer almıştır.

Castro'nun yazdığı önsözde belirttiği gibi, Gerilla Günlüğü, Che'nin Nancahuazuya ilk geldiği tarih olan 7 Kasım 1966'dan Yuro Boğazı Savaşı arifesinde 7 Ekim 1967'ye kadar tutulan notların tümünü kapsamaktadır.

Castro, yine aynı önsözde, fotokopilerin Küba'ya nasıl geldiğinin şimdi açıklanamayacağını, ancak fotokopilerin herhangi bir sparge karşılığında elde edilmediğini belirtmekle yetinmiştir.

Bugün Bolivya İgisleri Bakanı Antonio Arguedas'ın, Barrientos Hükümeti tarafından fotokopileri Küba'ya kaçırmağa itham edilmesi üzerine Sili'ye sağlanması, Gerilla Günlüğü'nün Küba'ya nasıl ulaştığı meselesini günışına çıkartmıştır.

Castro, Arguedas'ın Sili'ye sağlanmasından sonra su açıklamalarda bulunmuştur: «Che'nin Gerilla Günlüğü'nün fotokopileri, Antonio Arguedas'ın sayesinde Küba'ya ulaşmıştır. Arguedas, bunun hiçbir karşılık talep etmeden Bolivya'yi inleten askeri rejimle olan anlaşmazlığı ve askeri seflerin Guevara'yı katletmeleri nedeniyle yapmıştır.»

Günlüğü kaçırın Barrientos'un bakanı da «Marksist» diyor.

Küba'nın lideri, ayrıca, Arguedas'ı, «Küba'ya sağlanmasa» davet etmiştir. Castro'ya göre, CIA, Arguedas'ı ortadan kaldırılmak için her şeyi yapmak üzere sلاحını tekrar kavrayan gerillalılar arasında fazla dayanamam mümkün değildir. Aynı akibe, Latin Amerika'da giriştiği marifetleri çok iyi bilmektedir.

Öte yandan, Arguedas, yaptığı basın

toplantısında, gazeteclere günleri söylemiştir:

«Ben, marksistim ve Küba Devriminin de dosyiyum. Che Guevara'nın günlüğünü Castro'ya kişisel bir armağan olarak gönderdim. Bunu, Amerikan emperyalizminin Bolivya'da sürekli bir biçimde giriştiği müdaхaleye karşı çıkmak için yaptım. Guevara'nın kabul, yürüyünün bütün ezkilikle hissettim. Che'nin Gerilla Günlüğü'nün yayın hakkı, Fidel Castro Hükümeti'nindir.»

Günlüğün kaçırılması Bolivya'yı alt üst ediyor, kabine düşüyor.

Che'nin Gerilla Günlüğü'nün fotokopilerinin Küba'ya kaçırılması, Arguedas'ın Sili'ye sağlanmasının ve açıklamaları, Bolivya'da büyük gürültülerin çıkmamasına yol açmış, biz yandan parlamento ve muhalefet olayın sorumluluğunu Barrientos'a yüklerken, öte yandan işleri sarpa sarpa askeri sefler, bu fırsatı yonetmeye doğrudan doğruya el koymak üzere harekete geçmiştir. Nitelik, çok geçmeden, Barrientos, kabinedeki sililleri kaptı dirsi etmiş ve sözde demokraside son vererek Bolivya'da Amerikan emperyalizminin kayıtsız şartlı emrinde ve CIA'nın kontrolünden bir askeri diktat kurmuştur.

Ancak, bu tedbirlerin dahi, Bolivya'daki fasist yönetimi gökmekten kurtaramayacağını gelen son haberler göstermektedir. Zira, Che Guevara'nın Gerilla Günlüğü'nde adı sık sık geçen yakın arkadaşı İnti'nin yeniden gerilla örgütü kurduğu ve dağıları çıktıığı öğrenilmiştir.

Che'nin günlüğünün yayınlanması dolayısıyla bu kadar sarsılık Bolivya'daki fasist yönetiminin mücadele fikrini ve azminin Che'den alan, onun yere düşen silahını tekrar kavrayan gerillalılar arasında fazla dayanamam mümkün değildir. Aynı akibe, Latin Amerika'da giriştiği marifetleri çok iyi bilmektedir.

PETROL - İŞ'İN İŞÇİYE OYNADIGI OYUNLAR!

Basbakan Demirel'in kolonyasını başına dökerek ülkemizin kalınmakta olduğunu söylemek suretiyle reklam ettiği İleri Kimya Sanayii A.Ş. (PE RE JA)'da Petrol-İş Sendikasının yeni bir oyunu ele geçmiştir. Sendika-patron işbirliğini ortaya koyan bu belge Petrol-İş'in kimliğini açıklaması bakımından da ilginçtir.

Bundan bir süre önce devrimci Kimya-İş Sendikası Pe Re Ja'da örgütlenerek toplu sözleşme İlânı yapmış, bunu öğrenen Petrol-İş yöneticileri de anılan işyerinde tek bir işyeri olmadığı halde itiraz etmeleridir. Durum Bölge Çalışma Müdürlüğüne aksentmiş. Müdürlüğü üye giriş figlerini sendikadan istemisti. Sendikamı Bölge Çalışma Müdürlüğüne İbraz ettiği üyelik figlerine yandaki kılığında de göründüğü gibi işyeri karşısına gırkılmıştır. Bu kâfe figlerin Petrol-İş sendikası adına işveren tarafından doldurulduğunu ortaya koymaktadır. Üye figleri işveren tarafından bir sendika adına doldurulmuşsa o sendika işveren emrinde, yanı sâri bir sendikadır. Nitelik, Petrol-İş sendikası hakkında öteden beri söylenenegelen patron sendikası niteliği böylece gözler önüne serilmiş bulunmaktadır.

Bu durumu öğrenen Pe Re Ja emekçileri Petrol-İş'e giderek kendi adalarına üyelik figlerinin kimler tarafından doldurulmuş olduğunu ve kendi imzalarının kimler tarafından atıldığından sendika yöneticilerinden sormuşlardır. Çok zor durumda kalan Petrol-İş yöneticileri sorunu örtbas edip Kimya-İş Sendikasını kötülemeye başlamışlar ve Kimya-İş TİP paralelinde bir sendikadır. Ustalık de DISK iyesidir. Tekilinde, sanki bunlar suçmuş gibi, kendi ağılarından sağa sola çamur atmaya yeltenmeleridir. Ancak, bilinçli ve uyankınlık emekçiler bütün bu safsatları, alıste biz bundan dolayı Kimya-İş'in üyesiyiz. Bunlar Kimya-İş'in sâri sendika olmadığını ortaya koyan somut gereklerdir, diyerek kesmeler ve Petrol-İş yöneticilerini dinlemeden sendikayı terketmişlerdir. Mesele sonradan Kimya-İş Sendikası'na savcılığa intikal ettimiştir. Halen savcılık tahkikatı devam etmektedir.

PETROL-İŞ'in SİKE YÖNETİCİLERİ

Basına pek intikal etmeyen ve hatta egezili oturumları, bile yapılan Petrol-İş Kongresi, birtakım şike yöneticileri işbagına getirmiştir. Daha önce Sendikanın uzun yıllar genel başkanlığı yapan Ziya Hepbir hastalık hanesi ile sendikadan istifa etmiş ve kendisine kıdem tazminatı ile birlikte Avrupa'da tedavi ücreti olarak 176.949,31 TL net olarak ödenmiş ve sendika ile hukuki ilişkisi kesilmiştir.

Ne var ki bu ilişki filen devam etmiştir. Hatta halen etmektedir. Doktorların ebevîn daha çahırsa kendisini kaybederiniza şeklinde rapor verdiği bildirilen Ziya Hepbir bugün IFPCW (Uluslararası Petrol ve Kimya İşçileri Federasyonu) nun Türkiye Komitesi başkanlığını resmen yapmaktadır.

Bu federasyon'un ise CIA ile sık bir işbirliği içinde olduğu ve federasyonun kendi tüzüklerine göre pek fazla içaiyi bulumayan Venezuela'lı Başkanı Luis Tovar ile içai en büyük rol tekelinde bulunduran Amerikan genel sekreteri Loyd A. Haskins' in The League for Economic and Social Developement, Midland - Foundation ve Andrew Hamilton Fonu gibi teşkilatlardan bol dolarlarla beslendikleri zaman zaman doğrulanmış gerekler-

dendir. Hatta bu gerçekler Amerika'da yayınlanmaktadır Washington Post, Denver Post gibi ciddi gazeteler tarafından da dile getirilmiştir.

IFPCW'ın halen 13 tane başkan vekili bulunmaktadır. Başkan vekillerinin ülkeleri uluslararası petrol trösterinin bol bol ciritt attıkları az gelmiş ülkeler olup, aralarında adları duyulmamış olanları bile vardır. Örneğin, Malaysia, Hollanda, Nigeria, Curaçao, vb... Diğer ülkeler ise, Hindistan, Arjantin, Brezilya, Endonezya, Libya, Liberia, Kore, Filipinler, Singapur, Venezuela, Vietnam'dır. Bir de bunların arasında maalesef Türkiye yer almaktadır! Evet Türkiye'yi tensileşen de IFPCW'ın Venezuela'nın Caracas'ta yapılan son kongresinde Ziya Hepbir başkan vekili seçilmiştir. Uluslararası kapitalizm kuklası durumunda bulunan IFPCW'ın petrol kaynağı az gelmiş ülkelere bol keseden başkan vekilliği davranışının hikmeti ise tamamen açık ve bellidir: Bu ülkelerdeki petrol şirketlerinde çalışan emekçiler kontrol altında tutmak ve onların kendi sınıfsal bilingüllennelerine kesin olarak karşı durmak. Sol eğilimlere karşı petrol trösteri adına emekçilerle karşı savunmak! Az gelmiş ülkelere national petrol şirketlerini sabote etmek, onları müdürlük durumlara sokmak. Grevler yapmak. Bütün bunlar, Petrol-İş Sendikası'na zaman zaman uygulanmış olan içgenciliklerdir.

İste Petrol-İş Sendikası'ndan hastahk bahanesi bol tazminat da alarak ayrılan Ziya Hepbir böyle bir örgüt adına çalışmakta, bilerek yada bilmeyerek petrol emperyalizmine hizmet etmektedir...

Ziya Hepbir, Petrol-İş Sendikası'ndan böylece uzaklaşmıştır sonra yeni bir yönetici düzeni kurmak gerekmisti. Bunun için sendikada daha önce

Petrol-İş Başkanı Ismail Topkar, ABD Büyükelçisi Hart He...

personel olarak çalışan, ancak Hepbir ile birlikte diğer yöneticilerin de sözünden gitmemeyen ve böylece en güvenilir sıfatını taşıyan Özkal Yıcı İğitinden çıkarılmış gibi gösterilerek genel sekreter olarak hazırlanmaya başlamıştır. Sendikadan çıkarılırken 20.591,78 TL alan Özkal Yıcı, Filmat-Tudor Fabrikası'nda kalite kontrol usul olarak işe başlamıştır. Ashuda Özkal Yıcı fabrikada 1,5 gün kadar çalışmış ve orada bol resim çektimiştir. Yıcı böylece o günlerde 67 kişi ile yapılan İstanbul Şube kongresinde yönetim kuruluna ve genel merkez delegeligi seçilmiştir. Oysa İst. gubesinin üye sayısı 3000-4000 arasındadır.andan sonraki hikâyeler ise malfûm. Hazırlanan senaryo gereğince Yıcı Petrol-İş Sendikası'na genel sekreter seçilmiştir.

Petrol ve kimya emekçileri genel olarak bu meseleleri bilmemektedirler. Bilmekleri için de her defasında aynı kimseleri yönetici olarak seçmekte ve böylece haklarının savunulacağını sanmaktadır. Petrol-İş Sendikası Türkiye'nin oblüyik bütçeli sendikalarından biridir. Son mali raporlarına göre sendikanın 21 aylık geliri

ZİYA HEPBİR
— Bir profesyonel! —

9.544.254,15 TL olarak tesbit edilmekte ve gider hanesinde de 9.265.097,46 TL'ye çarpmaktadır. 12.000 civarında üyesi bulunan bu sendikamın ücretler hesabunda 2.019.031,28 TL, kongre masrafi 82.856.... TL olarak görülmektedir. Sosyal yardımlar, harçrah, yol masrafları, sigorta primleri yekü-

Sendikacılığı tehdit eden tehlikeler

ANT'ın sık sık açıkladığı belgeler, açıkladığı gerçekler, sendikacılığı tehdit eden iki büyük tehlikeli göstergedir:

- 1 - Sahteçilik yoluyla gerçek sendikalara karşı çıkmayı örgütlemek,
- 2 - Adaletin, yanlış yollara sürükleneşmesine çalışma.

Ve bir de olumlu yol'un ilk denemesi :

İşyerinde referandum yaparak hângi sendikanın üye góklığını elinde bulundurduğunu öğrenmek.

Toplu sözleşme, grev hakkı, demokrasilerin vazgeçilmesi unsurlarıdır. İşçiler bu hakları elde etmek için çok sehit vermiş, çok sıkça beklemiş, çok zaferler kazanmıştır. Bu nedenle işgâlin temiz kani ve alıntıları bulunan bu hakları sonuna kadar savunmak her namuslu sendikacının ve kendini bilen her işçinin görevidir.

Ne var ki bizde gerçek sendikacılardan matem günün ilânetikleri 24 Temmuz'da bazı işçilerin kopuk çevrelerin kanunlaşmasını bayram saydıkları İki yaşa bu hakları kısıtlamış ve gecike bağı bir çok hükümler koyarak sahteçilik fırsat veren maddeler getirmiştir. İşte, işçiler, sâri sendikaya kendini haber olmadan yazma numaralarını yürüten çevreler, 24 Temmuz'u ne kadar kutlasalar haklarıdır. Zira o yasalar, işçiler adına, işçilerle karşı yapılan hileli işlere ve imza taklitlerine, işçi haklarını satmayı, gerçek sendikalara kök söktürmeye de olverisi bir düzen getirmiştir.

Aşında kanun yapıcı, işçilerin süratte yürütülmü ve işçi - işveren çat-

tışmasının uzun boylu sürdürülmemesini amaç edinmiştir. Ama, uygulamada bu sırrın sağlanması namusu elde ancak referandum'a çözümnebilirken, kirli elleri partizan yöntemi avuçları işine aldıları için, işçi hakları yer yer ve zaman zaman büyük çatışmalar arasında kaybolmuştur.

Ereğli Demir Çelik Fabrikası işçileri, kirli ellerin oyunu yüzünden Toplu Sözleşme yetkisinin kendi sendikalarına verilmeyişini hayretler içinde görmüştür.

Karabük Demir Çelik Fabrikası işçileri, kirli ellerin sahte imzalar atması nedeniyle öz sendikalarına sözleşme yetkisi verilmeyişini acı acı seyretilmeleridir.

Emyatay Fabrikası işçileri, kirli ellerin dalaşılı işleri yüzünden hâlâ toplu sözleşme ile menfaat sağlayamamışlardır.

Sakarya'da lastik işkolunda kirli ellerin yaptığı sahteçilik yoluyla işçiler, sâri sendikaya haberleri olmadan üye oluyormuşlardır.

İzmir'de Kamu - İş. Hür Genel İş sendikaları işçi haklarına karşı çıkmayı 274 sayılı yasanın açık kapılarla bulabilmektedir.

Örnekleri coğalmak mümkün. Ama sütunlar yetmez. Bunları belirtmekten sonra konuyu ağıca ortaya sermemiz gerek :

Derby Lastik Fabrikası'nda işçiler boykota götüren gey, bugağu kemice dayanmasıdır. Her türlü hileler yapılır, sorumlusu yakalanmaz; her

türülü aldatmacalarla işçiler görevlendirilir ve sahteçilige teşvik edilir, sorumlusu ele geçirilemez. İşçiler haberleri olmadan imza taklitleryle uyduurma bir sendikanın işesi olur; şikâyetlere alırdan bulunmaz. Konu Yargıtay'a intikal eder; Dosyalar üzerinde inceleme yapma tâlibi ile karar verme tarihleri birbirlerinin önde gelen ve adlı hata karışımı uyanır. Bölge Çalışma Müdürlüğü işe içinde yetkiyi tesbit etmekle yükümlü olken, bir aylık süre sonra kararını sahteçillerin lehine verir.

Bu kadar haksızlığın ve yanlışlığının, tepkisi olmayacağı midir? İşçiler karışı ve işveren çevrelerine uyu, kukla sendikaları başını ağzına soktuğu işçilere gider ve adlı hata karışımı uyanır. Bölge Çalışma Müdürlüğü işe içinde yetkiyi tesbit etmekle yükümlü olken, bir aylık süre sonra kararını sahteçillerin lehine verir.

Feryadın gidi, tehlikeden büyüklikle orantılıdır. Parmağımı flet çizenin cahis : ile, denizde boğulmakta olanın ekurtarın : ve « imdad » : aynı tonda olamaz. Derby'deki gür ses ve cesur atılım Anayasada yer alan en gözde haklara hanger saplanmasından vergi ile toplum viedanına seslenmiştir, feryatır, imdat işaretidir.

Üç gün içinde hangi sendikada yoğunluk bulunduğuunu tesbitle görevli makamların doğru karar verebilmek

İnsanlık tarihinin kara günü; 6 Ağustos

NÜKLEER YARIŞIN DEHSET TABLOSU!

HÜSEYİN BAŞ

6 Ağustos, insan soyunun topyekün imhasına sebep olabilecek megum bir silahın emperyalist Amerika tarafından ilk defa masum Hıroshima halkını yoketmek üzere kullanıldığı tarihtir. 23. yüzyılın başında, Sovyetler Birliği ile Birlik Devletler arasında yapılan ve nükleer silahların yayılmasını engellemeye öngören nükleer antlaşma, silahsızlanma sorununu bir kez daha gündün konusu haline getirmiştir.

Düzen politikamız talihsiz konularından biri, belki de birincil silahsızlanma sorunudur. Gerçek bilim ve teknolojinin bütünliğinde katılımıyla başlayan ve günümüzde, tarihte misli görülmemiş düzeylere erişen modern silahıstan yarımı frenleme kabaları da en az silahlanma alanındaki gelişmeler kadar eskidir. Bununla birlikte insanların hayatı sadece güvenlik açısından değil, sosyal gelişmeler açısından da son derece önemli rolü olan silahsızlanma sorunu, dünya kamuoyunda gerçekliğiyle izlenmemektedir. Basının genel olarak bu konuda aydınlatıcı görevini yerine getirmediği, silahlanma yarısını ocheinemeleri gölgdede bırakacak dehset düzeylerine ulaştığını geniş halk yığınlarına duyurarak, kamuoyunu, başında astı duran o mistik Demokles kuhuna karşı gerekli etkinlikte uyardmadığı bir gerçekdir. 1939'dan bu yana girişilen barış ve silahsızlanma kabalarının bilinen başarısızlıklarla sonuçlanarak savaşa önleyememesi, silahsızlanma konferanslarının hiç bir sonuçta ulaşamadan bittirici bir biçimde uzayıp gitmesi, kuşkusuz bu alandaki ilgisizliğin eninde gelen nedensel arastırıldır.

İkinci Dünya Savaşının konferansı 64 ülkenin katılımıyla 1932'de Cenevre'de toplanmıştır. Nükleer silahların ortaya çıkışıyla olağanüstü önem kazanan silahsızlanma konusunda yapılan olumlu ve somut sonuçlarla ilki ise 1959'da Antarktik'te bilimsel araştırma yapan 12 ülke arasında imzalanan ve kutsal bölgelerin silahsızlandırılması sağlanan anıma olmustur. Bunu daha da önemli bir adım sayılan 3 Ağustos 1963 Moskova «Atmosferde, uzaya ve deniz dibindeki nükleer denemelerin yarattığı radyoaktivite tehlikesini büyük ölçüde azaltmakla kalmamış, öbür yandan bu konuda yapılan ciddi bir gelisme olarak bugünkü büyük aşamayı hazırlamıştır. Gerçekten de havanta radyoaktivitesini incileyen uzmanlar 1963 Moskova Anlaşması'ndan sonra havadaki radyoaktivitenin büyük

ölçüde azaldığını teşit etmişlerdir. Bugün kontrolü bir ülkeye ve indirim konusunda varılan anlaşmanın ise yakında Cenevre'de toplanacak olan 18'ler silahsızlanma komitesine genel bir silahsızlanmanın esaslarını tarihte ilk kez ciddi bir biçimde saptama ve uygulama olanaklılığı vereceğinden şüphe edilmeliidir. Bunun практиke çeşitli güçlüklerle karşılaşması elbette mümkünündür. Özellikle Amerikanın bugünden yarına dâlyanın jurasına burasına dağılmış bulunan üç bine yakın askeri tıslanın vazgeçeceğine inanmak saçılık olur. Ne var ki, Moskova'da yapılan anıma Bonn, Tel Aviv ve Pretoria'nın savaş eğitimcileri gibi sapık hayallerinin gerçeklegnesi uğruna mutlaka ve ne bahasına olursa olsun nükleer silahlar edinmek sevdasında olan maceraçı takım bir yana bırakırsa, dünya barışı ve silahsızlanma yönünde son derece önemli bir adımdır.

KOBİKU RAKAMLAR

Karl Marx esas ekonomik açıdan bakıldığından savaş bir ülkenin sermayesinin bir bölümü-

ni tutup suya atmasıdır, demektedir. Sadece II. Dünya Savaşı, savasaş silahlere, ulusal güçlerin %60'ına ve daha da azca, 50 milyon cana malolmuştur. Oysa bugün içinde yaşadığımız teknolojik çağda büyük devletlerin elinde bulunan dehset stokları eski savaşların yokedici gücüyle kıyaslama ritmetik olarak mümkün değildir. Birakın eski savagları, Hiroshima ve Nagazaki'de bir grupta 115.000 insanı yokeden atom bombaları bile bugünkülerle kıyaslandığında mantar tabancası gibi zararsız bir oyuncak sayılırlar. Dâlyada çok sayıda insan, büyük devletlerin bugün ellerinde bulundurdukları dehset stoklarının yokedici gücünden habersizdir. Birleşmiş Milletlerin nükleer alanda onde gelen 12 uzman bilim adamının görevlendirerek düzenlenen rapor, insanlığın tepesinde tehdit edici bir biçimde sarkan yokedici gücü tespit etmiştir. Bu büyük nükleer devletin elinde bulunan nükleer silahların toplam gücü 50 milyon kiloton'u aşmaktadır. Bu dehset

Bugün dünyada mevcut nükleer bomba stokları, mevcut dünya nüfusunun 40 katını, yani 144 milyar insanı yokedecek güçtedir..

stokunun gücü 2,5 milyon adet Hiroshima tipi bombaya eşdeğerdir. Klâsik patlayıcı maddelerle, örneğin TNT ile kıyaslandığında 50 milyon kiloton'un gücü, 50 milyar ton TNT'e eşittir. Başka bir deyişle, bugünkü nükleer devletin elindeki stoklar, bugün yeryüzünde yaşayan insanlara (çocuklar dahil) paydensek kişi başına 15 ton TNT düşecektir.

Peki 50 milyon kiloton nükleer stok'un toplam olarak yokedici gücü nedir? Sorunun cevabı en fantezist tâminleri sağacak niteliktedir: Hiroshima ve Nagazaki deneyinden hareketle, aynışehirde ve coğrafi koşullar altında 50 milyon kiloton nük-

leer stok, bugünkü dünya nüfusunun 40 katını, yani 144 milyar insanı yokedecek güçte sahiptir.

TEHLİKENİ BOYUTLARI

İnsan idrakını aşan bu dehset tablosunun gene aynı derecede korkunç bir de öbür yüzü vardır. Burada iki tehlike iki yoldan insanlığı tehdit etmektedir. Birincisi tehlike nükleer silahların yaygınlaşması, giderek nükleer dengenin bozulması ve bunun sonucu olarak dâlyanın güvenliğini tehlikeye sokmasıdır. İkinci tehlike ise silahlanma yarışı ve bu yarışın sosyal gelişmeler, kalkınma, azgelîmîlik gibi büyük âfetlerin üstesinden gelinmesinde oynadığı olumsuz-Boldur.

Büyük Sovyet bilim adamı Vernadsky, daha 1922'lerde «İnsanın hayatı» dileğinde gibi dâlyenmesine imkân verecek büyük güç, Atom enerjisine sahip olacağı günler uzak değildir. Acaba insanlık bundan iyi yoldan yararlanmayı bilecek midir? Yoksa onu kendi kendini yok etmeye mi kullanacaktır? Acaba insan, bilimin ona mutlaka vereceği bu güçü gerektiği gibi kullanmayı bilecek derecede olgunlaşmış midir?», diyor. Sovyet bilim adamının şüpheleri ne yazık ki yıllar sonra doğrulanmış ve tehlikeli oyuncakın ilk fırsatı ve aceleyle kullanılması için mutlaka şıklık ve umutsuz Nazilerin eline geçmemi gerekmemiştir. Nükleer silah gücüne tek başına sahip olmanın Dulles gibi asırlara dâlyan jandarmalığında ne gibi olsalar sağladığına ise soğuk savaş aatesi yılları tanıklar.

Ünlü düşünür Bertrand Russell'in nükleer silahlar konusunda sağlanan dehset dengesine, barış gücü ve zorunlu tek koruyucusu olarak bakmasının, bütün fantezist görünüşine rağmen, temelde büyük gerçekler taşıdığını şüphe yoktur. Amerikan emperyalizminin muazzam çatıları kaybetmenin eğisine geldiği Vietnam'da bile Pentagon'un savaş çalışmalarının arzudan yamp tutugmasına rağmen bu tehlikeli silah kulanmaya cesaret edememesinin temel nedeni bu dehset dengesidir. Kisaca nükleer silahların %95'ine sahip olan iki büyük güç, «Rüzgar ekenin firtına gibi» herkesten iyi bilinmektedir. Buna karşılık dâlyanın karışık bölgelerinde yaşayan bir

Bin Dokuz Yüz Kırk Beş Yılından Altı Ağustos günü

Amerikalılar Japonya'nın Hiroshima şehri üzerinde bir atom bombası patlettildi.

Hiroshima bir liman şehridir. O gün orada iki yüz ellî bin nüfus yasyordu. Patlama sonucu şehirdeki doksan bin yapıdan altmış iki bini yerle bir oldu. Altı bin yapı onarılabilir haldeydi. Şehrin merkezinde sadece beş yapı ayakta kalmıştı.

Mika 900 derece ısıda erir. Bu bomba patlaması merkezinde çevresine 6.000 derece ısı saçtı. Ve o gün merkezden üç yüz ellî metre uzaklıktaki granit kayaları mika szrdi.

Hiroshima'nın telefon direkleri ağaçlandı. Kuru ağaç kütükleri 240 derecede yanar. O gün merkezden dört bin metre uzaklıktaki bittî telefon direkleri yandı.

Yapı tuğları 1300 derecede erir. O gün merkezden beş yüz ellî metre uzaklıktaki tuğlaları eridi.

Elde edilen ilk bilgiye göre ilk anda ölen kadın, erkek, çocuk, genç, ihtiyar sivil halkın sayısı altıncı bindi. Yine ilk anda yüz bin kişi yaralandı. Bombanın patladığı an merkezde yarım mil yakınında olanların yüzde doksan beş bombadan saçılmış olan nötronların, beta taneçikleri ve gamma ışınlarının saldırısına uğradılar ve ikinci saat içerisinde ölümler. Bombanın ışınları daha uzakta olanlardan da binlercesini öldürdü ama, önce gözlerini yaktı, oksideklerini cürüttü, göz uçlarını yok etti.

O günün kimi ağır, kimi hafif yarah, kimi kolu bacağı kırılmış, kimi yüzü çizilmiş, sırtı berellenmiş atlataltı tabihilerde, bir ay sonra, nedir, nereden gelir, nasıl lyl edilir bilinmez bir takım garip hilelere tutuldular : sebeşiz mide bulantısı, dış etlerinde kanama, saç dökülmesi, bitkinlik, kanda alyuvarlar sayısında azalma,

ishâl, sürekli yüksek ateş, deri üstünde bir türlü kapanmak bilmeyen büyük, küçük yaralar... Hepsi de, sonrasında anlaşıldı, bombanın patlaması sonucu tabiatla radyo aktivite oranının artmasından elli gelen bozukluklar.

Özellikle alyuvarlar sayısında görülen dengesizlik dikkati çekti. Ağustos ortalarında Hiroshima'ya gelip araştırma yapan Japon doktorlarının bildirdigine göre patlama sırasında gövdede giren gama ışıkları hastanın kemiklerinde fosfora radyo aktivite artırıyor, kemiklerin beta taneçikleri yaymasına yol açıyor, bu taneçikler de etin içine değilse bile ilâklere, kanın oluşturduğu bölgelere girerek oraları agitindir. Bu arada, eski tabiat insanları kendisi akıl almaz ustalıkına karşı korumak istiyormuşcasına, cinsel hayat bir süre durmuytu. Erkekler kostralı, kadınlar coquillardı düşürdüler, aybaşları kesildi.

1945 yılının Ağustos ayının altıncı günü Hiroshima göğünde açılan cehennem güñünün ağır kokusu o gün daha dogmamış kuşaklara dek uzanacaktı. Radyo aktivite bulanmış otlardan ineklerin sütüne geçen ışınlar, nötronlar, taneçikler ve daha bin pişirik beş os, on beş yıl sonra dünyaya gelen insanlıklarından daha niceşini alıp götürecek, götüremedigini sakat koyacaktır. (1943 Ağustosundan çok sonraları, Pasifik adalarından birinde İngilizlerin ilk hidrojen bombası denendi. Denemeden bir iki yıl sonra da adaya bilim adamları çıktılar. Adanın geçici sakinleri, deniz kaplumbagalari, yüz bin yıldır yapışıkları gibi büyük usaklıkları asp geltyorlar, ve gelir gelmez dâlyan, hemlî yorgun ve arginken, kumsalda kazıkları cukurlarını içine yumurtalarını bırakıp geri dönüyorlardı. Bilim adamları kaplumbagalalarını yumurtalarını bir bir incelediler. Hepsi boş çıktı.)

Unutmayın, BİN DOKUZ YÜZ KIRK BEŞ YILINDAN ALTI AUGUSTOS GÜNÜ AMERİKLİLER HİROSIMA ÜZERİNDE ATOM BOMBASI PATLATTILAR.

T. AGAOĞLU

ya nükleer silahlara ayrılan paralar azgelişmiş ülkelere kalmamasına harcansa, dünyada sefalet diye birsey kalmayacak, insanlık özgür ve mutlu olacaktır.

İtibarenin savaslığı, intikamı ve sorumsuz yöneticilerinin, nükleerlerin çözümlü nükleer üç sahip olmaya bağlıkları bilimden yoksundur. Bunların nükleer güç sahip oldukları anlaşılmıştır. Tercih etmeden kendilerini ve dünyayı ateşe atacaklarından kimse kimseyi şüpheyi yoktur.

Ote yanda nükleer silahların yayılmasının önlenmesine Stenbergi olanağın gücüyle karşılanan bu ülkelere su yada bu biçimde atom silahlarına sahip olma yoluyla hayatı mesafe kattıkları, bu alanda aralarında yardımının dışındaki, bilinen bazı ülkelere bireysel yardımın da gördükleri yadsınamaz bir gerçekdir. Nükleer silahların yayılmasının önlenmesi konusunda varılan anlaşmanın temel gerçeklerinden biri de essere, bu tehlikeli yayılmadır. Düşet dengesinin bilincinde olan büyük nükleer güçler tefekkili oyuncuğun sorumsuz ellerde dünyayı, belki de günün birinde temelidikleri halde bizzat kendilerini, toplayın bir nükleer nesnemeye sürükleyebileceklerinden endişe etmektedirler. Bu nesneler birlikte nükleer külâhı olan Çin ve Fransa'nın bu konudaki durumlarına, aynı inançının gerekliğini de belirtmek, kısaca değinmekte yarar var. Fransızların bu konudaki endişesi, nükleer güç olarak belirli bir düzeye erişmektir. Bu yüzdes radyoaktivite tehlkesine rağmen, denemeini sürdürmeye zorunlu görmektedir. Çin Malek Cumhuriyetinin durumu daha karmaşıkta. Bu konuda bütün sorumluluk Birleşik Amerika'ndır. Washington ve

onun dimesyonundaki ülkelere yıllar yılı, fig kişiden birinin Çinlî olduğu bir dünyada, Çin yokmuş gibi davranışın bir devküsu politikası sürdürmüştür. Bu yüzden Çin, nükleer anlaştımlara imza koymakla kimsenin mümkün değildir.

İkinci temel tehlikenin nükleer silahların, giderek genel silahlanma yarışının, kalkınma, azgelişmişlik gibi şefterin ortadan kaldırılmasında oynadığı engelleyici rolde bulunduğuunu belirtmeliktir. Gerçekten de silahlanma yarışının dünyamız geniş yerlerinde en yıkıcı biçimde sürüp giden sözimona klasik savaşların, ülkelere askeri bütçelerinde yaşadırdığı harcamalarla yol açtı. Bunu, kısaca özetlemek gerekiyor, kalkınmayı engellediği, giderek gerçek anlaşımla düş yaradı. Kostümde ortadadır.

Berberjeri, hatta psikanalistleri de bulunan 22 milyon köpeğe yılda 534 milyon dolar harcayan Amerika'nın askeri bütçesi 59 milyar dolara ulaşmaktadır. Washington 2 milyon 660 bin kişili en modern savaş araçlarıyla donatılacak teknolojiyi.

Nükleer stoklarında en azından 854 kitalararası «Minuteman» füzesi ile 544 «Polaris» tipi füze bulunmaktadır. Nükleer başlıkların sayısı 1966 yılında 2600'ü aşmıştır. Polaris ile donatılmış 45 denizaltı dünya denizlerinde seyredenken bir başka 18'si de tezgâhlarla yapım halindedir. 1055 stratejik bombardıman uçağı ile yine nükleer silahlar taşıyan orta menzilli 3000 avcı bombardıman uçağının nükleer kapasitesi 25

bin megaton'a varmaktadır.

1964'te dünya ülkelерinin askeri bütçelerinin yıllık toplamı 120 milyar dolar gibi aklı durdurucu düzeylere yükseltür. 1967'deki askeri bütçesi, silahlanma yoluyla 35 milyar dolara ulaşan Sovyet Rusya'nın, askeri bütçelerin oldukları yerde kalması şartıyla 20 yılda, bu yolda 290 milyar dolar harcaması mukadderdir. Oysa bu rakamların sadece %20'sinin azgelişmiş ülkelere kalkınmasına tâhsis edilmesi dünyayı bu büyük afetten kurtarmaya yetip de artacak niteliktir.

IBRET VERİCİ BİR TABLO

Silahlanma yarışına döküllererek heder edilen paralarla neler yapılabileceğini akın sınırlarını zorlayacak niteliktir. Az sayıda insan bir bombardıman uçağını maliyetinden haberدارdır. Oysa rakamlar, yukarıda belirtildiği gibi aklı durdurucudur ve bu nitelikleriyle de, meselenin aydınlatılmasında, silahsızlanmanın gerekliliği hakkında vurucu etkisiyle sahiptir.

Isviçre'li bilim adamı Jean-Jacques Babel, elektronik beynlerden yararlanarak savaşların ve silahlanma yarışının insanlığa nelere mal olduğunu, rakam olarak ortaya koymustur. Buna göre, uluslararası 5.559 yılda yaptıkları 14.513 savasta 3 milyar 640 milyon kurban vermişlerdir. Bu süre içindeki maddi zarar ise, 500 Kentiyle İsviçre Frang'a ulaşmaktadır. Rakam hakkında daha iyi fikir edinmek için Isviçre'li bilim adamı su açıklamayı yapıyor:

«Bu rakamı temsil ettiğim değer, ekvatoru çevreleyen uzunlukta 8 metre kahnmâhunda ve 10 kilometre genişliğinde bir altı kusağa eşittir.»

20. Yüzyılın birinci yarısında savas hazırlıkları ve savaşlar insanlığı 4 Trilyon Dolar'a patlamanmıştır. Bu rakam, dünya nüfusunu 50 yıl beslemeye ve 500 milyon aileyi ev bark sahibi yapmaya yetmektedir.

Beheri 45 milyon dolar olan klasik dört denizaltı parasıyla, Amerika bir yıllık gıda yardım programı sürdürilebilir.

Füzeler hariç bir nükleer denizaltı = Az geligmiş bir ülke 182 milyon dolar yardım.

Aynı denizaltı + Füzeler = 150 milyon dolarlık teknik yardım.

Bir yıllık deniz silah donatımı programı = Her biri 4 milyon dolardan 35 okul.

Bir kitalararası 8s (250 milyon dolar) = 1.750.000 KWH güçünde bir hidroelektrik barajı.

Her biri 8 milyon dolardan 14 tepkili bomba uçağı = 14 milyon çocuğun gıda.

Yeni bir bombardıman uçağına prototipi = 250.000 öğretmenin bir yıllık maası veya her biri bin 8 grancılık 30 bilişim fakültesi veya 100 yataklı 75 tam teşkilâth hastane veya 50 bin traktör.

Amerika ve Sovyet Rusya'nın girişmeyi tasarladıkları füze savar sistemlerinin gerçekleştirilememesinin mali yükünün 100 milyar dolardan üstün olduğunu da düşünüldürse bugün varılan anlaşmanın önemini daha da iyi anlaşılmaktır.

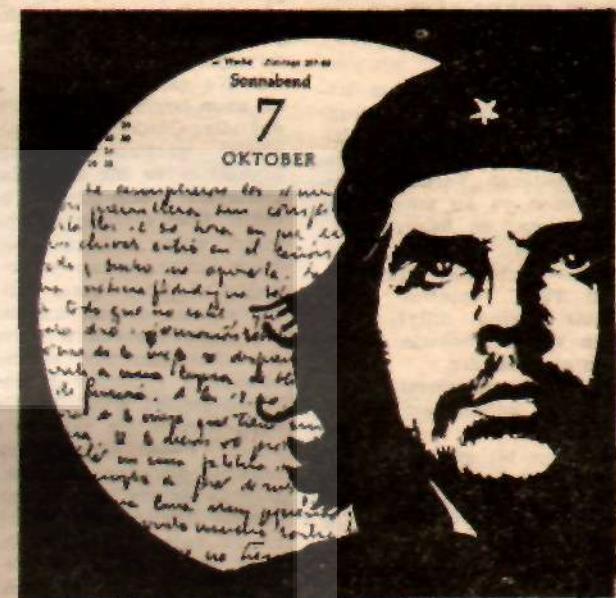
Gelecek hafta SILAHSIZLANMA ANLAŞMASI

ANT'in yeni kitapları

Gerilla günlüğü

Che Guevara

ant

Ernesto Che Guevara'nın Bolivya dağlarında tuttuğu gerilla notlarının tamamını bir araya getiren, Bolivya Hükümeti'nin dâmesine sebep olan ve bütün dünyada büyük yankılar yaratılan kitap. Lüks krome dört renkli ofset kapak içinde fiyatı 10 Lira, ANT abonelerine indirimli fiyatı 8 Lira'dır.

Ortadirek

Yaşar Kemal

ant

Yaşar Kemal'in mevcudu kalmayan ve dünyamız geniş dillerine çevrilen ünlü romanı. Lüks krome dört renkli ofset kapak içinde fiyatı 15 Lira, ANT abonelerine indirimli fiyatı 12 Lira'dır.

GENEL DAGITIM: ANT YAYINLARI - P.K. 701
SIRKECI - İSTANBUL

- 1) Ulusal Türk Sinemasından ne anlıyorsunuz?
- 2) Ulusal Türk Sinemasının kurulmasından yana musunuz?
- 3) Sinemamızın bugünkü ekonomik yapısının değişmesini istiyor musunuz?
- 4) Sansür kurulunun çalışma tarzı Ulusal Türk Sinemasını kurulması için bir engel midir?
- 5) Bugün Türk Sinemasında beğeni şartlandırılmış seyirci sansürü var mıdır?
- 6) Ulusal Türk Sinemasının sinemanızın bugünkü ekonomik yapısı içinde kurulup gelebileceğine inanıyor musunuz, nedeni?
- 7) Ulusal Türk Sinemasının filizlenmekte olduğunu kabul ediyor musunuz, nedeni?
- 8) Ulusal Türk Sinemasının kuruluşu da:
 - a) Korucu kuşağı, sinema sanatını hiç kuşkusuz soylu örneklerini vermiş batı sineması kültürünü sindirmesi gereklidir, nedeni?
 - b) Batı sinemasının anlatım ilkelerini benimsemek söz konusu olabilir mi, nedeni?
- 9) Ulusal Türk Sinemasına Türk sanat dallarından neler kaynak olabilir, nedeni?

HASAN
AKBELEN

**HASAN
AKBELEN —**
ROBERT KOLEJ SINEMA
KULÜBÜ BAŞKANI

1. Ulusal Türk Sineması, kânimca, Türk toplumunun sorunlarına eğilen, bu sorunları yalnızca göstermeye kalmayıp yâpıcı yol gösteren, yorumunu cesaretle veren ve bu yorumunda kişilik taşıyan; en önemlisi de mesajını Türk toplumunun anlayacağı ve içtenlikle duyabileceği bir Türk anlatım şekli, ulusal bir sinema diliyle üten filmlerin ve bu filmlerin yaratıcılığının sinemasıdır.

2. Hiç kuşkusuz ulusal Türk sinemasının kurulmasından yânamay.

3. Gerçekçi bir şekilde düşünülecek olursa, sinemamızın bugünkü ekonomik yapısının değişimini mümkün görmeyorum. Fakat bu bugünkü Türk sinemasının yanısıra, bilinçli sinemacılara devletçe destekte bulunmak suretiyle yepyeni bir sinema ortamının yaratılabilcecini sanıyorum. Bu şekilde gerçekleşebilecek bir sinema ortamı gitgide güçlenecek ve ergeç sinemamızın ekonomik yapısını kökten değiştirecektir. Bunun da kapsamı uzun dönemde bir planlamayı gerektireceği şüphesizdir.

4. Kânimca, değil bu bugünkü haliyle sansür kurulumuz, en basit anlamda herhangi bir sansür kurulabileceğini yapımı için bir engeldir. Sanatçı hiç kuşkusuz düşündüğünü dileğidi

gibi ifade edebilme yeteneğine sahip omalıdır. Son yargıci seyircidir. Seyirci için ya da seyirci adına herhangi bir kuruluş yargı hakkı olmasının kabul edemiyorum.

5. Ne yazık ki vardır. Fakat bu uzun boylu bir kaygı konusu değildir. Çünkü seyircinin bu günkü şartlanması sinemanın inandırıcı ve bir anlamda caffyonlayıcı özelliginden gelmektedir. Aynı seyircisinin değer yargıları, kolay olmasa bile, Ulusal Türk sinemasından yana olarak değiştirilebilir, yeter ki güçlü bir sinema ortamı kurulsun.

6. Üçüncü sorunun cevabında da belirttiğim gibi, sinemamızın ekonomik yapısının hemen değiştirilmesini mümkün görmüyorum. Bunun için zamana ittiyaq vardır. Fakat ulusal Türk sinemasının devlette alınacak ya da bilinçli sinema çevrelerinin baskılıyla devlette alınması sağlanacak tedbirlerle kurulabileceğine, yaşayabileceğine ve güylenebileceğine inanıyorum.

7. Ulusal Türk sineması gerçekten filizlenmekte dir. Her ne kadar henüz büyük seyirci topluluklarının mal olmasa da, gitgide güçlenen bir sinema kültürü bareketi görüyorum. Bunun oldukça büyük ve gelişmekte olan bir ilgiyle karşılanması umut vericidir. Ayrıca HİSAR KISA FİLM YARIŞMALARI'nda örneklerini gördüğümüz gibi yepyeni anlatımlarla, kişisel duyarlıklarla dolu filmler hiç de değil bir nüve halinde ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmaların

"ULUSAL TÜRK SİNEMASI VE ÇIKIŞ YOLLARI"

ÜZERİNE SORUŞTURMA

hazırlayan: Attilâ Gökbörü

Türk düşünürleri ve bilinçli sinema çevrelerince de desteklenmeleri umutları kuvvetlendirmektedir.

8. a) Bence batı sinemasının soylu örnekleri önemlidir bir sinema kültürü hazinesidir. Pytagorelerin ya da Euclide'lerin bulugalarını tanıtmamış Einstein'lar ya da Oppenheimer'ler nadir düşünülmemesse, Griffith'lerin, Chaplin'lerin, ya da Clair'lerin eserlerini sindirmemis çağdaş sinemacı dütünülemes. Açık kapıları zorlamaya çalışmak ancak ilerlemeyi yavaslatır. Ulusal Türk sinemasının Lumière'den başlayarak, Pudovkin ya da Eisenstein'in denemelerine yeniden gliğirmesi olumsuzluğun da ötesinde sonuçlar verecektir.

b) Batı sinemasının anlatım ilkelerini benimsemek bence söz

konusu olamaz. Hattâ batı sinemacıları için bile kendi anlatım ilkelerini benimsemek söz konusu değildir. Muhabakkâlî bâlgârlardan yararlanılabılır, fakat sanatçı her geyden önce kişisel değerlerini araştırmak, uygulamak ve bunları bağlı olduğu ulusun değerleriyle bağıltırmak zorundadır. Ayrıca parçası bulunduğu toplumu yönetmek, onu bilinçlendirmekle de yükümlüdür. Sanatının yaratacağı yenilikler, yeni sineme dili şıkları giderek onun ulusuna, o ulusun sanatına da malolacaktır. Bir ulusun sanatının ve sanatçısının gerçekleştireceği aşamalar da o ulusun karakterini gekillendirecek ve kişiliğini yükseltecektir.

9. Bu konuda söz söyleyemeye kendimi yeterince yetkilî göremiyorum.

**ERTEM
EGİLMEZ —**
YÖNETMEN, YAPIM

1 — Soruyu önce sinema'dan ne anlıyorsunuz şeklinde soruyadır. Teknolojinin 19. yüzyıl sonunda insanlığa hediye ettiği bir sanat dalı olan sinema, diğer sanatlara yüzüller boyu, genellikle *exadegân* sınıfının malı olarak kalmasına karşın doğusundan bir halk sanatıdır. Bir nisan alma pavyonunun yanında doğmuş bir birahancanın eivarında büyümüştür. Üst tabakanın hakim görmesi onun bir gâb gibi gelişmesine engel olamamıştır. Sinema'nın insan dimâğina etkisi büyüktür. Bir insan ne kadar bilgili olursa olsun iyi bir filmin etkisinden kurtulamaz. Bu sebeple filim yapımcıları büyük bir sorumluluk altındadır. İyi, güzel târihp etmeden ve verme sorumluluğudur bu. Eğlendirici bir filmin eğitici fonksiyonu da olmalıdır. Özet olarak sinema, eğlendirici ve eğitici vasıfları olan bir hikâyeyi anlatma sanatıdır. Türk sineması, Türk hikâyeleri anlatan bir sinema, ulusal Türk Sineması ise, eğlendirici vasıfında eğitici yön ile de Türk ulusunun dimâğında faydalı etkiler sağlayacaktır.

2 — Tabiatlie...

3 — Evet. Ama bu yapı istemekle değişecek cinsten değil. Sinema dışındaki bazı hayal perestlerin sandıkları gibi bugünkü ekonomik dönemin gökmecili de bir şey değişecek değildir. İki gâk vardır. Ya devlet sinemaya el atacak gerekli sermayeyi su veya bu yoldan sağlayacaktır yada bugüne kadar olageldiği gibi sâmanın adamları zamanla sermaye biriktirerek ilerde sinemanın ekonomik yapısını daha güçlü hale getireceklidir. Sonuç olarak sinemamızın bugünkü ekonomik yapısının değişmesi lazımdır, değişecektir de. Ama hangi yolla? Bunu zaman gösterecektir.

4 — Elbette.. Sansür kurulu denen müessesede, bayat bir niyaznamenin bir araya getirdiği beli bakanlıkların bu işi angarya kabul eden kalitesiz memurlarından kurulu şaqşık bir teşkilatkâldır. Ulusal Türk Sinemasının ne olduğu kendilerine so-

Reklâm, işlerinizi saat gibi yürüttür

REKLÂM VE TANITMA FAALİYETLERİNZİ
yurt içinde ve dışında

EN ETKİLİ VE EN İSRÂFSIZ ŞEKİLDE YÜRÜTMEK İÇİN
Kurumumuz hizmetlerinden faydalananız

BASIN İLÂN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no: 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

**ŞİDDETLİ
BAS**

AĞRILARINA KARŞI

GRİPIN

başarı ile kullanılır!

GRİPIN

GRİPIN 4 saat ara ile 3 adet alınabilir

MURAT
KÖSEOĞLU

ümütləri. Dolayısıyla, filiz gibi görünen bu davranışlara buna- lar filiz değil topraga saplanan kurumus birer dal bile olamamışlardır. Ayrıca teşebbüsleri- nin başarısızlığı ile Ulusal Si- nemanın ilerde kurulması imkâ- nını gölgelemiştir. Hic deş- se gecikmesinde payları olmuş- tur.

Yegiçamındaki çabalardan ise sinemanın ekonomik yönü ile kargı kargya kalmadığça bir filiz değil tohum olarak bire kabul edilemeyeceği kanınlı- dayım. Ekonomik faktör bu işin belli başlı çözüm noktasıdır.

8 — a) Sinema sanatını bilme- den Ulusal Türk Sineması kurulamayacağına göre bu konuda herkesin bati sinemasının örneklerini tetkik etmesinden sağlananacak feydalar kötü bir kopya- cılığı düşmemek kaydı ile son- suzdur.

b) Olamaz. Bati sineması kendi insanının, kendi topragının hikayesini anlatmaktadır. Bati sinemasının anlatım ilkelerini benimsemek, Türk olmayan an- latmak demektir. Bu itibarla Türk Sineması kendi anlatım ilkelerini kendisi bulmalıdır ondan sonra da Ulusal Türk Sineması kurmak yolunda çaba göstere- melidir.

9 — Sinema bütün sanat dallarından faydalananı. Ancak Ulu- sal Türk Sineması'na en çok fay- dalık olacak sanat dalları tiyatro eserleri, hikaye ve romanlardır. Roman ve hikaye yazarlarımız, son yıllarda da tiyatro yazarlarımızın sinema seyircilerine anlatıla- cak Türk hikâyeleri konusunda bizlere faydalı sayısız örnekler verdikleri halde bu güne kadar kendilerinden istifade yoluna hemen hemen hiç gidilmemiştir.

MURAT KÖSEOĞLU — ACAR FILM SAHİBİ

1 — Serbest ve kuşkusuz konu seçebilme, iş ve iş piyasası et- kileyebilecek olumlu filmler yapmak. Sığırme yapıtlarдан filmciliğin kurtarmak, maddi ve manevi desteklerle daha ileri ve daha iyiye gitmeyi sağlamak.

- 2 — Evet
- 3 — Evet
- 4 — Evet
- 5 — Evet

6 — Evet : İyi niyet, iyi çalı- ma (Ancak ham madde ve teknik aletler bakımından Devletin yardımı, teşvik ve müzahareti lazımdır.)

- 7 — Evet
- 8 — Evet — a) Gerçekçi olmak
b) evet : İstenile- ni anlatabilmeye serbestisi olduğu için.

9 — Zengin tarihimiz... Menki- belerimiz... Ulusal Hikâyelerimiz... Ulusal Romanlarımız... Ve kendi gerçek hayatımızdan alınabile-cek örnekler.

ruldugu taktirde işlerinden bir tekinin dahi cevap vereceği ka- nında değilim. Gerici, korkak, nemelazici bu kurumun sine- mamızın bagında nasıl bir bela olduğunu yakinen bildigim için her iyi her güzel kargasında şak- kin ve kararsız olan bu lüzum- sus teşekkülün Ulusal Türk Si- neması'nın kurulduğunda da bü- yük bir engel olacağına eminim.

5 — Vardır. Hem de fazlası. Ama bu demek degildir ki, ay- ni seyirciyi, daha iyi, güzeli, faydalı vererek eğlendirmek - eğitmek mümkün değildir. Bü- tün mesele yapımıncın ekono- mik sebeplerden içinde bulun- duğu kaos'tan kurtularak mey- dana getirdiği filmi begenil- şartlandırılmış seyirciye değil, begenisi şartlanmış içermeyen den zümre kabul ettirmek için düzgün gaskiniktan kurtulma- sidır. Bu da yapımıncın ekono- mik hürriyetine kavuşması- mümkin olacaktır.

6 — Asla. Mali bakımından gü- süz bir durumda olan, yapım pi- yasasının bütün yükünü ilet- meçiler taşımaktadır. Böylece siyasetiyle müseccel bir san- sur kurulunun baskısı altında olan sinemacı, kendisini iletme- cinin de büyük ölçüde denetimi altına sokmuş olmaktadır. Ashin- da yapımı, ekonomik hürriyete kavuşsa bile durum fazla de- gismeyecektir. Bu taktirde begeni- si yillardır şartlandırılmış se- yirci kargasına çıkacaktır. Asıl mesele devletin işe el atması, Ulusal Türk Sineması kurma yolunda olanları desteklemesi- dir. Böylece bugünden çok farklı bir yapıya sahip olacak olan yapım piyasası seyirciye eğitmeğe daha kolaylıkla yöne- lebilecektir.

7 — Kabul etmiyorum. Yegi- çamın gidigine kargı olduğunu sanan üç beg yönetmen arkada- şın yaptıkları bazı teşebbüslere- verdiği netice ortadadır. Şartlar teşekkül etmediğinden hem ken- dillerini yitirmiştirler hem de kendileri hakkında beslenen

Nazi imparatorluğu doğusu, yükselişi, çöküşü

WILLIAM SHIRER

İnsanlığın daha dün geçirdiği büyük felaketin, inanılmayacak korkunç bir kabusun gerçek ve belgelere dayanan bir hikayesi. Dünya Sorunlarının temelinden anlamak isteyen, Nazizme, Emperyalizme, Gericiliğe ve Diktatörlüğe karşı barış ve ba- gimsızlık için savunan herkesin tekrar tekrar okuyup güvenecek bir tarih kitabı.

Türkçe: RASİH GÜRAN

Lüks kapak, 680 sayfa, 50 resim, 20 T. L.
BÜTÜN KİTAPÇILARDA

AGAOĞLU YAYINEVİ
Kurt İş Hanı, Cagaloglu, İstanbul, Tel 2773 37

(Ant Der : 500)

Yaşar Kemal Bomullsvägen

ORTADIREK İSVEÇ'TE YAYINLANDI

Yaşar Kemal üfçüsünün birinci kitabı ORTADIREK'in Türkiye'de ikinci baskısı ANT YAYINLARI tarafından yayınlanırken İsveç'te de «Bomullsvägen» adıyla İsviçre yayılmıştır. Yandaki resimde Gösta Kri- land tarafından çevrilen ve Gidlunds Förlag Yayınevi tarafından yayınlanan ORTADIREK'in İsviçre baskısının kapağı görülmektedir. Ayrıca, İngiltere'nin en büyük kitabevlerinden Collins, Yaşar Kemal'in bütün hikâyelerini, eşi Thilda Kemal'in çevirisinden «Anatolian Tales» adı altında İngilizce olarak ya- yanlamıştır. Aynı kitabı, daha önce de, Ya- sar Kemal'in Ince Memed'in «Memed My Hawk» ve Ortadirek'in «The Wind From The Plain» adlarıyla İngilizce olarak yayınlan- bulunuşuyordu.

YAŞAR KEMAL'İN DEV “ÜÇLÜ,,SÜ TAMAMLANDI

Dünyaca tanınmış Türk romancısı Yaşar Kemal, onbes yıldan beri üzerinde çalıştığı «Ortadirek, Yer Demir Gök Bakır, Ölmez Otu» üçlüsünü bu yıl tamamlamıştır.

Üçlüsün ilk İki kitabı olan Ortadirek ve Yer Demir Gök Bakır adlı romanlar daha önce yayınlanmıştır, ancak kısa bir süre son- ra mevcudu tüketmiştir. Üçüncü kitabı olan Ölmez Otu ise geçenlerde Yeni Gazete'de tef- rika edilmiştir.

Yaşar Kemal'in Türk edebiyatının dev yapıtlarından birini meydana getiren bu üçlüsü, ANT YAYINLARI tarafından arka ar- kaya yayınlanacaktır. İlk olarak bu hafta üçlüsün birinci kitabı olan ORTADIREK ya- yanlamış bulunmaktadır.

Yaşar Kemal, ORTADIREK'e yazdığı önsözde, üçlüsü hakkında söyle demekte- dir:

«Ortadirek, Yer Demir Gök Bakır, Ölmez Otu üçlüsünü aşağı yukarı on beş yıldır bi- tirebildim. Bu dizinin ilk kitabı olan Ortadirek ilk olarak 1960 yılında kitap halinde yayınlandı. İkincisi olan Yer Demir Gök Bakırda 1963 yılında çıktı. Üçüncüsü Ölmez Otu da bu yıl içinde yayınlanacak.

Bu üçlü çok ağır, çok zor koşular içinde- de yaşayan, sonsuz bir direngle yaşamamı- sırdıren insanların hikayesidir. Başlangıçtan bu yana insanların yaşamı bu hikâyede anlatıldıgından da daha ağır, daha bunaltıcı, daha zor olmuştur. İnsanlığı bu zor koşu- lar altında bile yaşamamı sırıtlı, soyu- nu korumustur. İnsan soyunun içinden çıkış- gediği karanlık inanılmaz, yoğunlukta bir karanlıktır. Ve insan soyu doğadaki en yaratıcı unsurdur. Onu büyük karanlıktan alıp doğuya getiren de bu yaratıcı niteligidir. İnsanlığı sıkışıkça, zorluklarla kargaşılıkça yaratmış, zorluklarından da böylecene kurtulmuştur. Doğanın katı gerçekleri çok ağır bastığında da, kurtuluş umudu kalmadığında da, yaratıcılığı genişletmiş, renklendirmiş kendisine bir düş, bir mit, bir efsane dünyası kurmuştur. Eğer insanın bir mit, bir düş dünyası yaratma niteliği olsamış olsaydı belki de yaşamaması mümkün olmazdı. Yaşa-

masını sürdürdürülebilse bile belki de insanlığı bu insanlığı olmazdı. Bu dilsindeden yola çıka- rak insanın söyle de tamamlayabiliriz: İnsan, mit yaratır.

İnsanın doğa içindeki, karşısındaki ba- gın sıklığından bir, birkaç değil, yüzlercedir. İnsanlığı binlerce yıldan bu yana dört bir yandan kuşatılmış, sıkıştırılmıştır. Küçükler, aşıklar, savaşlar, salgınlar, teknik doyum- susuzluklar, cinsel, ruhsal... Ve ölüm korkusu... Ve insanın arayış da bulamadığı çok yerde bir düş, bir mit dünyası yaratıp ona sağlam- ga vardır. İşte ben bu üçlüde başı dura gel- mis insanların kendilerine düş dünyaları ku- rup o dünyaya sağlamalarının, ağır, yaşamla- maz dünyalarından, gerçeklerden kaçışlarının hikayesini anlatıma çalıştım.

İnsanlar, ağır koşular içinde çabalardan, kendilerine düş dünyaları, mit dünyaları ya- ratırlarken onlarla birlikte yaşadım, onlarla birlikte dünyalar kururdum.

Bütün maddi zorluklarından kurtulsa bi- le, ölümden kargasındaki, bir karanlıktan gelip başka bir karanlığa düşen insanlığı her çağda kendisine bir düş, bir mit dünyası yaratacaktır. Bu üçlü benim yaşamam ve tamaklımdır.

BASIN DİYOR Kİ

SAĞIN TAHRİKİ DEVAM EDİYOR!

Konya'daki gerici ayaklanmadan sonra da hükümetin himayeci tutumunu devam ettirmesi ve «ögrenci avı» ekranı, sağcı basının cüreni daha da artırmış ve yeni yeni Konya olaylarının patlak vermesine sebep olabilecek yarınlar birbirini kovalamıştır.

Babamız Saadet Gazetesi'nin ümmetçi yazarı M. Mustafa Pusat da, aldatılmış kiteleri «Endonezya misali» bir kıyma için açıkça kıskırıyor ve «Bu iş halk hallededeks başlıch yazında aynen söyle diyordu:

«Emniyet ve asayisinin muhafazası uğruna halkımızın bugüne kadar gösterdiği sabır ve meşmet artık mecrasını değiştirdi. Şimdiye kadar «biz karışımayalı, polis halletsin, asker halletsin...» diye kösesine çekilen vatanperverler, her gün tahrık edilen anarsık hareketlerin solu kuduranların elinde dümek bilmemesi, usteliğin polislerin yaranması, emniyet kuvvetleri iş yapamaz hale gelmesi üzerine filen ortaya çıktılar.

Su anda gayet iyi biliniyor ki, azgın solcuların äleti olan bir avuç zavallı genc, halkın bili mukabelesini görmezse, hâlik filen cevap-t red almazsa, gaffetinde, dâfâletinde devam edecek; icabında onu bir küfrî inâdi hâlinde sürdürrektir. Bu bilindiği için, iş, suratlarına yapıştırılacak bir şamara kalmıştır. Ve bugün halkımız, komünistlere, solculara, anarsistlere işte bu şamarı indirmek için ädeti sahnesizlannmaktadır.

Gözü donmuş çapucularla ihmal işaretü verenler unutmasın ki, bu hareketlerle kendi mozaraları kazıyorlar. Bir kusur solcu karacibbeleri hiç aklılarından çıkarmasınlar ki, arka ihlallere fetva vermek devri geçmiştir. Bir daha kanunsuz hareketlere girişirseniz, talebeleri kirli, igrang emelleriniz için ålet etmeye kalkırsanız, başına kuyametler kopar. Etrafınız elektrikli tellelerle çevrilmiştir. Boş yere harekete girişmeye kalkmamız. Atacağımız adımı sizi mukaddesat cereyanına tu-

tusturup kömür haline getirebilir.

Size dost tavsiyesi:

Her şeyi unutsanız bile, katıyan Endonezya'yı hatırlımdan çıkarmamız. Yoldaşlarımızın orada nasıl kütü kütü kesildiğini gözlerinizin önüne getiriniz ve asurlar boyu Moskoflarla harbeden Türkiye'nin bu mevzuda daha tecrübeli olduğunu hesaba katınız!»

Olaylar cereyan ederken bir takım soyut yazıları ortağın durulmasını bekleyen, meşhur

olduğu için anı bir kararla meydan yerinden çekildiğini bildiren bu hareket, topyekün mânâsıyla bize su korkunç fırtı yöneltiyor:

— Ya senin kellen, yahut benimki!...

Bu da Ortanın Solu'ndan!..

Yutturmacalarla bolşevik oyularına memleketi getirmek isteyenler, mütarekenin mandaclarından, çok daha aşağılık bir yoluñ yolcularıdır. Türkliğün son umidi olan Anadolu'yu bir parçalanmaya, bir kopkoyu komünist diktasına hazırlayamayız. Kim ne derse desin, kim sövere sövsün, bu yolu kabul edemeyiz.

Komünistlerle kol kola emperyalizm dövüşçülüğü yapmağa kalkışanlar, vatana en billyik ihaneti işliyorlar. Komünistlerle aynı platformda, koalisyon içinde bir dövüş yapılamaz.

FİKRET EKİNCİ
(Ulus - 29.7.1968)

Malatya suikastının teşvikçisi Necip Fazıl Kısakürek, yine görülmemiş bir çüretle vatandaşları kelle kesmege çağrın şu yazılı Bugün Gazetesinde yayımlanmıştır:

«Artık mânâları topyekün kucaklamamın ve Meriç Nehri'nden Asya Suyu'na kadar bütün vatani ürperteceğ eğğibi basmanın günü gelmiştir.

Solcu cephe, önce Üniversite boykotu, peşinden Amerikalılar karşı favriyle, bu zamana dek giriştigi burju hareketlerinin en keskinine bayırmış, geyini apayık ilan etmiş ve ölen oœenün TIP tarafından imzalı mezar taşıyle hüviyet varakasına korkusuzca göz önlüne serdi¤i halde cevapsız ve cezasız kalmıştır.

Doğrudan doğruya Moskova sevk ve idaresi altında yürütülen, fakat dozunu kaçırın gibi

Artık ne seviyede olursa olsun, fazla lafla bile tiksindirici kaldığı bu yürekler acısı durum karşısında, Meclis, hükümet, ortdu, Üniversite, mukaddesatçı gençlik ve halktan ibaret bes kuyvet merkezine bir anda toparlanarak el ele vermek ve komünizmin fermanını ikinci saraille gerçekleştirmek düşüyor.

Sahlan, ey Türk Mebusu, Bakan, Subayı, Profesörü ve Anadolu genel; ve artık komünizmin kelennisini düşürmeyecek olsan, kendininkinin düşmek üzere olduğunu gösteriel şartname sökülm etmekte olduğunu bil!

Necip Fazıl Kısakürek, ertesi günde yazısında daha da ileri giterek gerici zorbalara TIP'ı hedef göstermiş, anayasa himayesindeki sosyalist partinin kanunsuz şekilde kaba kuvvetle tasfiye edilmesi gerektiğine dair fetva vermiştir:

— Geregi duşlündü!

Ve işe TIP'ten başlanacak!

Sağcı basında bu kıskırtımlar sürüp giderken Ortanın Solu'ndaki CHP'nin resmi organı Ulus'ta da kendisini rejimin kuryucusu rôlende gören bir ya-

zat asla kargı çihad açmıştır.

Bir gün önceki yazısında mahkum solcuların güçbirliği yaptığı için bazı MBK üyelerini gidetip uguya Fikret Ekinç'i, ertesi gün yazdığı «TIP'in durumus başlıch yazida da Türkiye İşçi Partisi'ne saldıracak söyle demiştir:

«1990 yıllarının başlarında Almanya'da komünistlerin tecrübe ettileri parlamento da¤a, extra - parliamentarian, diye adlandırdıkları hareketler, bugün aynen TIP tarafından uygulanmak isteniyor.

Komünist yada sosyalist maske partileri toplanıp bir po-

İNSAN SAPITMAYA GÖRSÜN!

Dahiliye Vekâleti'nden istenildiği zamanın şgrenilebilir mi, Turan Emeksiz bir komünist parti siyaseti. «Bizim Radyo» bunu defalarca ilan etmiştir. «Bizim Radyo» bültenlerinden bunu arayıp bulmak gü¤ degildir. Hattâ, son sayısında TIP organı ANT Dergisi «Bir şehit daha verdik» diye yazmak suretiyle bunu itiraf etmiştir. Şimdi böyle bir kimse, «Türk Alemiñin en billyik düşmanı komünistlikdir. Her görüldüğü yerde ezilmeni» diye Atatürk'le Amt Kabir'de koyun koyuna yatar. Geçenlerde pencereden düşerek kafası yaralanın ve bu yüzden ölen diğer bir TIP mensubunu da tekrar Amt Kabir'e gömülmeli isteniyor. Amt Kabir yüce ve ulu önder Atatürk'e mi aittir, yoksa CHP solcularıyla TIP'e ait bir umumi mezarlık midir?

TEKİN ERER
(S. Havadis - 1.8.1968)

haftanın karikatürü

Ali Ulvi — Cumhuriyet Gazetesi

litika tesbit edip, bunu gelip de içerde kampanya ile, terör ile, millete kabul ettiremez. O zaman millet o'na hayat hakkı tamamaz. Bu pek tabii, bir devletin varlığı, bir milletin varlığı koruma hakkıdır. Türkiye ne Fransa, ne İtalya'dır, Rusya'nın burnunun dibinde, bu fantazileri yapamaz. Türkiye, TIP'in çizgisine girerse, millet olarak tarihten silinir, yok lür.

TIP bir oyun çevirmek istiyor. Özgürüklerden azami ölçüde yararlanarak belli bir hedefe doğru gitmek. TIP'e bu imkân verilmeyecektir. Her ölçüde tedbirin alınması istenmiştir. TIP, memleketin varlığı ile oynamaktadır. Bir kere doğru mitinglerinde bunu denemek isted, çabuk kendisini topladı. TIP, demokratik bir sosyalist parti ise batıdaki örneklerin davranışında olmas gerekip. Çalışmalarını kanunlara karşı hile yoluyla yürütmez. Buna son vermez ise, çok vahim olaylarla karşılaşacaktır. Bu rejimde, buna göre bulunamıysa, rejimi getirenler, bu rejimi götüreceklerdir.

İste sağın Necip Fazılı, işte ortanın solunun Fikret Ekinç'i, işte ikisinin de hedefi TIP ve ikisi de eihad söyleklamları içinde!

Bu el kimin eli ?

Odamın tek egypti olan bir yer minderine dia gökbulg, pencereden dia-

rısını seyrediyorum.

Gözleri kör edecek kadar koyu olan o zifri kararlığın içinde, billyik bir el uzanverdi birdes. Bu el bir sag el olduğunu görerek içime billyik bir ferahluk duygusu yayılıyor. Sag el devamlı surette açılıp kapanıyor...

Ve dün gece, ilk defa, günlerdir hasret kaldığını huzur dolu bir uyku uydum.

SULE YÜKSEL SENLER
(Bugün - 31.7.1968)